

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 15/2017 (2675) Rok LIX 16-23.4.2017

**Tego dnia Chrystus
Zmartwychwstał,
Alleluja, Alleluja!**

Wejść nawet przez dach str. 12

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Pierre Peyron, La Résurrection du Christ, 1784 (© Ville de Paris/COARC/J.-M. Moser)

Rogier van der Weijden - fragment tryptyku z Miralores

Chrystus Zmartwychwstał

Życzenia Wielkanocne Delegata Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej

Drodzy Bracia i Siostry

W imieniu własnym i wszystkich polskich biskupów pragnę Was serdecznie pozdrowić i złożyć płynące z serca jak najlepsze życzenia z okazji przeżywania największego i najważniejszego katolickiego święta – jak bowiem pisał św. Paweł, gdyby Chrystus nie zmartwychwstał daremna byłaby nasza wiara, a my sami godni politowania. Tymczasem Chrystus zmartwychwstał i ten fakt nadaje sens nie tylko naszej wierze, ale i całemu życiu.

Moim pragnieniem jest, byście świętowali zmartwychwstanie Pana Jezusa razem z Maryją, Jego i naszą Matką. Ku Jej osobie kieruję Wasze spojrzenie, albowiem w bieżącym roku przeżywamy piękne jubileusze związane z Jej kultem. W 2017 roku mija 300 lat od koronacji obrazu szczególnie nam drogiego, jakim jest Jasnogórska ikona Czarnej Madonny. W tym roku przeżywamy również 100. lecie objawień Matki Bożej w Fatimie, a także 50. lecie koronacji wizerunku Matki Bożej, zwanej Królową Korony Polskiej w Licheniu.

Spoglądając na Maryję widzimy w Niej naszą Przewodniczkę na drodze paschalnej, prowadzącą nas śladami Jezusa z życia ziemskiego do życia chwalebego w niebie. Maryja prowadzi nas po drogach wiary, wiodących często wśród cierpień fizycznych i duchowych. Tradycja chrześcijańska wymienia siedem boleści, które przeszły matczyne serce Maryji: prorocтво Symeona, ucieczka do Egiptu, poszukiwanie Jezusa w Jerozolimie, towarzyszenie Mu na drodze krzyżowej, obecność pod krzyżem, przyjęcie martwego ciała Jezusa i złożenie Go do grobu. Ta lista nie wyczerpuje jednak cierpień Maryji – wystarczy sobie przypomnieć na przykład, jakie oskarżenia kierowano pod adresem Jezusa w czasie Jego publicznej działalności, że jest chory psychicznie lub opętany przez złego ducha. Możemy sobie wyobrazić, co czuła Maryja, kiedy podobne głosy dochodziły do Jej uszu. Będąc wolną od skutków grzechu pierworodnego, nie była pozbawiona trudów i zmagani właściwych człowiekowi, szczególnie kobiecie – żonie i matce. Mimo to nie tylko nie straciła wiary w boską naturę Jezusa, ale potrafiła o niej świadczyć i do niej zachęcać. Dowodzi tego między innymi Jej postawa w czasie wesela w Kanie Galilejskiej oraz podczas Jezusowej męki i śmierci.

Życzę Wam, Kochani Bracia i Siostry,

byście i Wy nie tylko nie tracili wiary w konfrontacji z trudnymi sytuacjami Waszego życia, lecz potrafili je przeżywać na wzór Maryji, w przekonaniu, że Chrystus wprawdzie nie uwalnia nas od krzyża, ale nadaje mu sens. Ta życiowa mądrość płynąca z wiary niech zbliża Was do Jezusa, pogłębiając z Nim relację przyjaźni opartą na całkowitym zaufaniu!

Maryja prowadzi nam także na drodze nadziei. Nie straciła Jej nawet wtedy, gdy na Jej oczach umierał Syn i gdy inni, najbliżsi uczniowie Jezusa, utracili ją, zawiedzeni, rozczarowani, powtarzający z rezygnacją: „a myśmy się spodziewali”. Czyż podobnych słów nie słyszymy od naszych bliskich i znajomych?! A może tego rodzaju słowa wydobywają się i z naszych ust? Jakże wielu naszych rodaków mieszkających poza granicami kraju żyje na granicy rozczarowania, przygnębienia, zawodu?! Wszystkim Wam, a zwłaszcza przeżywającym trudne chwile i zdawałoby się beznadziejne sytuacje, życzę nadziei płynącej z wiary w zmartwychwstanie Jezusa i we własne powstanie. Spójrzcie na Maryję pod krzyżem. Michał Anioł i wielu innych artystów musiało dobrze się

Jej przypatrzeć, skoro ukazali Maryję z pogodnym obliczem, przyjmującą na swoje kolana martwe ciało Jezusa. To twarz promieniująca nadzieją. „A nadzieja zawieść nie może, ponieważ miłość Boża rozlana jest w sercach naszych przez Ducha Świętego”!

Niech święta wielkanocne pogłębią właśnie i Waszą miłość tak względem Jezusa, jak i wobec drugiego człowieka! Maryja – nasza Przewodniczka – stanowi dla nas również wzór miłości. Widząc zwątpienie i rozproszenie apostołów po śmierci Jezusa, ich Mistrza, postanowiła ich zebrać i wraz z Nimi oczekiwała na zstąpienie Ducha Świętego w Wieczerniku. Naśladując Maryję, ogarniajcie swym spojrzeniem tych, którzy są z dala od „wieczernika”, jakim jest Kościół. Zapraszajcie naszych rodaków, może i najbliższych sobie, do przyjścia tam, gdzie dzięki Duchowi Świętemu mogą spotkać Jezusa zmartwychwstałego i przekonać się, że jest z nami po wszystkie dni. Czy możemy okazać większą miłość drugiemu człowiekowi niż przez umożliwienie mu spotkania z Jezusem? Doświadczając miłości Jezusa, który za nas i dla nas oddał życie, starajcie się odwzajemniać tę miłość poprzez troskę o własne i innych zbawienie.

W duchu tej miłości wspierajcie w postudze duszpasterskiej, na miarę Waszych możliwości, księży i siostry zakonne poprzez Wasze zaangażowanie we wspólnotach parafialnych oraz w grupach modlitewnych i charytatywnych, a także poprzez świadectwo okazywane w środowiskach Waszego codziennego życia, zamieszkania i pracy. Oby wielu naszych rodaków dzięki Waszej ewangelizacyjnej postawie odnalazło drogę do Boga i Kościoła!

Życzenia wiary, nadziei i miłości niech się spełniają zarówno podczas Świąt Wielkanocnych, jak i w codziennych okolicznościach Waszego życia. Proszę Matkę Najświętszą – Przewodniczkę naszą na drodze paschalnej, by pomagała Wam jak najdojrzałej przeżyć spotkanie z Jezusem zmartwychwstałym i by codziennie wypraszała dla Was obfite dary Boże służące pogłębieniu Waszej wiary, umocnieniu nadziei i ożywieniu miłości względem Boga i człowieka!

Z pasterskim błogostawieństwem

*bp Wiesław Lechowicz
Warszawa, Wielkanoc 2017*

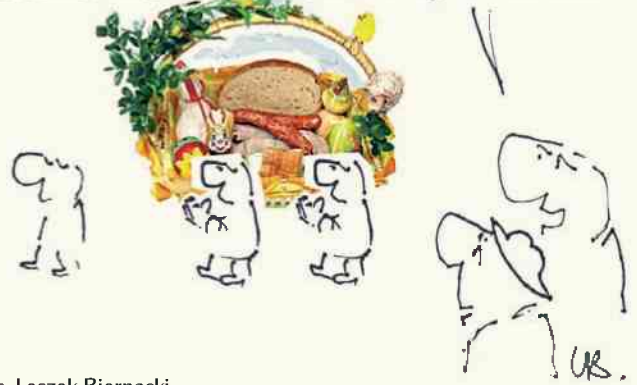

Telegram koncyliacyjny

Zauważyłem ostatnio, że im jestem dorosłszy tym bardziej nie chcę żelzy - nie daj Boże - mieli mnie za konserwatystę, tradycjonalistę czy za innego starego... piernika. Przemyśla więc człowiek do postępu technologicznego i nowinek w modzie, w Kościele, a nawet do nowomowy i innych osiągnięć ludzkości - oczywiście. Z drugiej strony i z czasem - mi j Boże - nasze narowy, wiara, przyzwyczajenia i nawyki stały nam drugą naturą, a z naturą - jak wiadomo - się nie dyskutuje, bo takie jej prawa Boskie. I robi się z tej przeczności egzystencjalny - na co dzień i na Wielkanoc też, pat totalny i kwadratura piernika. Bo z jednej strony chce się gość przecież bezkolizyjnie zawiłować z osacząjącą nas zewsząd rzeczywistością wirtualną i cywilizacją pos. francuską, ale - Bogiem a prawdą - cenię sobie też pewien zdrowy dystans... osyły na tyle doświadczony życiowym własnym i poprzednich pokoleń, żelzy zachować sobie własną tożsamość myśli, morwy i zyczliwego, ale jednak sceptyzyzmu inter. pokoleniowego i multikulturowego. Tymczasem podeszła do mnie - trochę już głodnego „święconego”, bo zaraz po rezurekcyi i w drodze na wielkanocne śniadanie - niewiastka w wieku wczesno-wnuczorkowym i zażyta łamaną polszczyzną: - A ty wolisz mazurka czekoladową czy babkę z luksembem? - Wiesz - odrzekłem filozoficznie - i jedno, i drugie - do póki nie muszę wybierać, bo można wtedy skosztować wszystkiego co nam lepsze... dla człowieka. A jak muszę to wtedy sięgnę po stare polskie pierniki... takie mi je geny, jeżeli chodzi o podniebienie. O... niebo zresztą też. A wiesz... Chrystus zmartwychwstał, prawdziwie zmartwychwstał - dla wszystkich, ale mówię ci to po polsku. P.O.

- TO NAJBOGATSZY MIESZKANIEC PARAFII. IDZIE WŁAŚNIE Z KOSZYCZKIEM DO PODWIĘCENIA...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Człowiek widzący inaczej – str. 5
- | Wielkanocne życzenia... politycznie – str. 6
- | Zmartwychwstanie – str. 8
- | Pielgrzymując do pustego grobu – str. 9
- | Le Christ est ressuscité! – str. 11

Z SATYRYCZNEJ TEKI L. B.

Wiara ludu w Zmartwychwstanie...

ks. prof. Grzegorz Jaśkiewicz

Widzieliśmy Pana (J 20, 25) – to ker ygmata pierwszych wieków! To krzyk Apostołów niczym dziecka, które w ten sposób da je znak, że żyje.

Trudno pisać o zmartwychwstaniu. Pisarze kościelni jednak próbowali je oddać słowami. Czym jest, zatem zmartwychwstanie? Cezary z Arles (VI w.) ujął je tak: Dla zmarłych jest życiem; dla grzeszników łaską; dla świętych chwałą. Życie bez zmartwychwstania byłoby nudne i bez celu.

O czym możemy rozmawiać, pisać w tych dniach, jak nie o tym, co się stało, że Chrystus zmartwychwstał, że rządzi światem, że króluje w sercach, że zmartwychwstaje w duszach wielu.

Obecność sekretna Chrystusa Pana, zwłaszcza podczas Eucharystii i poprzez realną obecność w tym sakramencie rozpała nasze serca. Wstuchujmy się dobrze w zapowiedzi proroków, a potem rozpoznajmy Go przy łamaniu chleba. Niech światło Chrystusa Zmartwychwstałego rozproszy i rozjaśni nasze wątpliwości i ciemności naszej niewiary, abyśmy się stali świadkami nadziei, którą On nam ofiarował.

Ten piękny dzień Zmartwychwstania Pańskiego oddaje Sekwencja Wielkanocna, piękna refleksja, której fragment brzmi:

Odkupił swe owce Baranek bez skazy,
Pojednał nas z Cjcem i zmył grzechów zmaży.

E. Burnand – Piotr i Jan biegną do Grobu

Śmierć zwarta się z życiem i w boju, o dziwy,
Choć poległ Wódz życia, króluje dziś żywy.

ciąg dalszy na str. 9

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)
Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

KUPON
PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego

PIERWSZE CZYTANIE

Dz 10, 34a. 37-43

Czytanie z Dziejów Apostolskich

Gdy Piotr przybył do domu setnika Korneliusza w Cezarei, przemówił w dłuższym wywodzie: «Wiecie, co się działo w całej Judei, poczynawszy od Galilei, po chrzcie, który głosił Jan. Znaście sprawę Jezusa z Nazaretu, którego Bóg namaścił Duchem Świętym i mocą. Dlatego że Bóg był z Nim, przeszedł On, dobrze czyniąc i uzdrawiając wszystkich, którzy byli pod władzą diabła. A my jesteśmy świadkami wszystkiego, co zdziałał w ziemi żydowskiej i w Jeruzalem. Jego to zabili, zawieszony na drzewie. Bóg wskrzesił Go trzeciego dnia i pozwolił Mu ukazać się nie całemu ludowi, ale nam, wybranym uprzednio przez Boga na świadków, którzy z Nim jedliśmy i piliśmy po Jego zmartwychwstaniu. On nam rozkazał ogłosić ludowi i dać świadectwo, że Bóg ustanowił Go sędzią żywych i umarłych. Wszyscy prorocy świadczą o tym, że każdy, kto w Niego wierzy, przez Jego imię otrzymuje odpuszczenie grzechów».

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: W tym dniu wspaniałym wszyscy się weselmy.

DRUGIE CZYTANIE

Kol 3, 1-4

Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Kolosan

Bracia:, Jeśli razem z Chrystusem powstałiście z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus, zasiadający po prawicy Boga. Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi. Umarliście, bowiem i wasze życie jest ukryte z Chrystusem w Bogu. Gdy się ukaże Chrystus, nasze Życie, wtedy i wy razem z Nim ukażecie się w chwale.

EWANGELIA

J 20, 1-9

Słowa Ewangelii wg św. Jana

Pierwszego dnia po szabacie, wczesnym rankiem, gdy jeszcze było ciemno, Maria Magdalena udała się do grobu i zobaczyła kamień odsunięty od grobu. Pobiegnęła, więc i przybyła do Szymona Piotra oraz do drugiego ucznia, którego Jezus kochał, i rzekła do nich: «Zabrano Pana z grobu i nie wiemy, gdzie Go położono». Wyszedł, więc Piotr i ów drugi uczeń i szli do grobu. Biegli obydwaj razem, lecz ów drugi uczeń wyprzedził Piotra i przybył pierwszy do grobu. A kiedy się nachylił, zobaczył leżące płótna, jednakże nie wszedł do środka. Nadszedł potem także Szymon Piotr, idący za nim. Wszedł on do wnętrza grobu i ujrzał leżące płótna oraz chustę, która była na Jego głowie, leżącą nie razem z płótnami, ale oddzielnie zwiniętą w jednym miejscu. Wtedy wszedł do wnętrza także i ów drugi uczeń, który przybył pierwszy do grobu. Ujrzał i uwierzył. Dotąd, bowiem nie rozumieli jeszcze Pisma, które mówi, że On ma powstać z martwych. □

LITURGIA SŁOWA

Niedziela Miłosierdzia Bożego

PIERWSZE CZYTANIE

Dz 2, 42-47

Czytanie z Dziejów Apostolskich

Uczniowie trwali w nauce apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach. Bojaźń ogarniała każdego, gdyż apostołowie czynili wiele znaków i cudów. Ci wszyscy, którzy uwierzyli, przebywali razem i wszystko mieli wspólne. Sprzedawali majątki i dobra i rozdzielali je każdemu według potrzeby. Codziennie trwali jednomyślnie w świątyni, a łamiąc chleb po domach, spożywali posiłek w radości i prostocie serca. Wielbili Boga, a cały lud odnosił się do nich życzliwie. Pan zaś przymnażał im codziennie tych, którzy dostępowali zbawienia.

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Dziękujcie Panu, bo jest miłosierny.

DRUGIE CZYTANIE

1 P 1, 3-9

Czytanie z Pierwszego Listu św. Piotra Apostoła

Niech będzie błogosławiony Bóg i Ojciec Pana naszego, Jezusa Chrystusa. On w swoim wielkim miłosierdziu przez powstanie z martwych Jezusa Chrystusa na nowo zrodził nas do żywej nadziei: do dziedzictwa niezniszczalnego i niepokalanego, i niewiędnącego, które jest zachowane dla was w niebie. Wy, bowiem jesteście przez wiarę strzeżeni mocą Bożą dla zbawienia, gotowego objawić się w czasie ostatecznym. Dlatego radujcie się, choć teraz musicie doznać trochę smutku z powodu różnorodnych doświadczeń. Przez to wartość waszej wiary okaże się o wiele cenniejsza od zniszczalnego złota, które przecież

próbuje się w ogniu, na sławę, chwałę i cześć przy objawieniu Jezusa Chrystusa. Wy, choć nie widzieliście, miłujecie Go; wy w Niego teraz, choć nie widzicie, przecież wierzycie, a ucieszyście się radością niewymowną i pełną chwały wtedy, gdy osiągniecie cel waszej wiary – zbawienie dusz.

EWANGELIA

J 20, 19-31

Słowa Ewangelii wg św. Jana

Wieczorem w dniu zmartwychwstania, tam gdzie przebywali uczniowie, choć drzwi były zamknięte z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, stanął pośrodku i rzekł do nich: «Pokój wam!» A to powiedziawszy, pokazał im ręce i bok. Uradowali się, zatem uczniowie, ujrawszy Pana. A Jezus znowu rzekł do nich: «Pokój wam! Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam». Po tych słowach tchnął na nich i powiedział im: «Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuszczacie grzechy, są im odpuszczone, a którym zatrzymacie, są im zatrzymane». Ale Tomasz, jeden z Dwunastu, zwany Didymos, nie był razem z nimi, kiedy przyszedł Jezus. Inni, więc uczniowie mówili do niego: «Widzieliśmy Pana!» Ale on rzekł do nich: «Jeżeli na rękach Jego nie zobaczę śladu gwoździ i nie włożę palca mego w miejsce gwoździ, i ręki mojej nie włożę w bok Jego, nie uwierzę». A po ośmiu dniach, kiedy uczniowie Jego byli znowu wewnątrz domu i Tomasz z nimi, Jezus przyszedł, choć drzwi były zamknięte, stanął pośrodku i rzekł: «Pokój wam!» Następnie rzekł do Tomasza: «Podnieś tutaj swój palec i zobacz moje ręce. Podnieś rękę i włoż w mój bok, i nie bądź niedowiarkiem, lecz wierzącym». Tomasz w odpowiedzi rzekł do Niego: «Pan mój i Bóg mój!» Powiedział mu Jezus: «Uwierzyłeś, dlatego, że Mnie ujrzałeś? Błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli». I wiele innych znaków, których nie zapisano w tej księdze, uczynił Jezus wobec uczniów. Te zaś zapisano, abyście wierzyli, że Jezus jest Mesjaszem, Synem Bożym, i abyście wierząc, mieli życie w imię Jego. □

Człowiek widzący inaczej

Corocznie Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego stała się dla wszystkich i dla każdego człowieka kolejnym zaproszeniem do bardziej konsekwentnego przyjęcia prawdy o Jezusie Chrystusie. Ktoś, kto nie chce jej usłyszeć i pozbawia drugiego człowieka dostępu do niej, ten degradował człowieka i łącznie do roli istoty zajął ją, jak ją potrzeba.

Można bez cienia przesady powiedzieć, że przyszło nam żyć w czasach „filozofii Pitata”, które charakteryzują się zwątpieniem w prawdę i wartości nieprzemijające. W naszych środowiskach bardzo często można usłyszeć pitatowe pytanie: „Cóż to jest prawda?”.

Zauważmy, że zdanie to jest pytaniem tylko pozornym, bo naprawdę stwierdza się w nim: prawda nie istnieje, tylko głupcy i stabeusze wierzą w jej poznanie i toczą spory z jej powodu... Nie przypadkiem więc rozlega się w naszym świecie chrześcijańskim krzyk przeciwko takiej filozofii, przeciwko takiej pustej wolności, ponieważ człowiek pozbawiony prawdy o Chrystusie ulega poniżeniu, a życie jego staje się bezcelowe (por. kard. J. Ratzinger, Tajemnica Jezusa Chrystusa, Kielce 1994, s.121-122). Odpowiedzią wobec takiej filozofii, a jednocześnie pewnym zadaniem – niech będą słowa zapisane przez Ojca Świętego Jana Pawła II w jego encyklice „Redemptor hominis”: „Każdy człowiek, który chce zrozumieć siebie do końca – nie wedle jakichś tylko doraźnych celów, a nawet pozornych kryteriów i miar swojej istoty – musi ze swym niepokojem, niepewnością, a także stabością i grzesznością, ze swoim życiem i śmiercią, przybliżyć się do Chrystusa. Musi niejako w Niego wejść z sobą samym [...]” (nr. 10).

Zbawcza postęga Kościoła polega właśnie na tym, że daje on człowiekowi i światu, prawdę objawioną w Jezusie Chrystusie. Jego tajemnice Wcielenia i Odkupienia, które bezsprzecznie są największymi wydarzeniami świata, nieustannie prowokują i zapraszają do współuczestnictwa w Jezusowej prawdzie i życiu. W tym duchu wiary woła, św. Paweł w Liście do Kolosan: „Jeśliście razem z Chrystusem powstałi z martwych, szukajcie tego, co w górze, gdzie przebywa Chrystus [...]. Dążcie do tego, co w górze, nie do tego, co na ziemi” (3,1-2). Mieć w sobie to Chrystusowe spojrzenie na tajemnice przemijalności świata i siebie samego przekraczającego ten świat – to zadanie każdego chrześcijanina. To spojrzenie nie tylko może „coś” zmienić, ono „od wewnątrz” staje się fundamentem budowania nowego porządku, który wniósł w ten świat Jezus Chrystus. To On pozwala nam z odwagą wpatrywać się i przeżywać tajemnice Golgoty i Zmartwychwstania. One bowiem – w swej istocie, dla logiki ludzkiej nigdy niezgłębione – potwierdzają ostatecznie tę prawdę, że Bóg jest rzeczywistością Ojcem i Zbawicielem, który posłał Syna w Duchu Świętym, aby odkupić i wyzwolić ludzkość.

Każda Wielkanoc przypomina i odświeża

nam te podstawowe wymiary prawdy o Bogu i człowieku, odkupionym przez Chrystusa. Pozwala spojrzeć na życie inaczej i przeżywać je odtąd zupełnie inaczej...

W tym miejscu naszego rozważania chciałbym podzielić się pewną osobistą refleksją. Otóż, 12 stycznia 1995 r., odbywał się w kościele w Laskach pod Warszawą pogrzeb śp. Ks. prof. Jana Stępnia, byłego rektora Akademii Teologicznej w Warszawie. Laski i Zakład dla Ociemniałych były szczególnym miejscem postęgi Ks. Profesora. Dlatego też nikt się nie dziwił, gdy w czasie Liturgii Słowa postęgu lektora spełniał chłopiec z tego Zakładu, odczytujący tekst św. Pawła, koniuszki swoich palców. Szczególnie dobitnie zabrzmiały słowa: „... i w życiu i w śmierci należymy do Pana”. Na osobne podkreślenie zasługuje wiersz wersetu przed Ewangelią, śpiewany przez grupę trzymających się za ręce dziewcząt z Lasek. Ich śpiew „Alleluja” zdawał się być wydobywanym już z innej rzeczywistości życia. Ks. bp E. Samsel, zwracając się do nich w kazaniu, nazwał ich: „braćmi i siostrami widzącymi inaczej...”

Myślę, że te słowa: „widzący inaczej”, widzący od wewnątrz, od środka – powinny stać się programem codzienności chrześcijańskiej. Wielkanoc jest, bowiem przeniknięciem w nasze życie Bożego światła, które przyszło przez Jezusa Chrystusa. Wraz z Nim nadzieja i miłość okazały się potężniejsze od lęku śmierci i rozpacz. Doświadczyli tego – oczywiście każdy na swój sposób wiary i zwątpienia – pierwsi świadkowie Zmartwychwstania. Maria Magdalena – „widząca inaczej” – oczyma miłości wiernej po krzyż i niosąca tę wierność poza grób. Widząc, sądziła, że to Ogrodnik... (J 20, 11-18). Inaczej „widziały” kobiety idące do grobu, aby namaścić ciało Jezusa. Gdy mówiły o pustym grobie i widzeniu aniołów, ich słowa wydawały się być częścią gadaniną (Łk 24,9-12). Tajemnicę tę „widzą inaczej”: Piotr i Jan oraz inni Apostołowie. Prowokująco inaczej doświadczają jej Tomasz Apostoł, aż po Jezusowe błogosławieństwo dla tych, którzy nie widzieli, a uwierzyli... (J 20,29). Wśród pierwszych świadków – chociaż już innego wymiaru – będzie prokurator rzymski Poncjusz Piłat, który nie tylko stał na straży prawa, którym manipulował, ale również postawił strażę przy grobie Jezusa, bo obawiano się rozszerzenia pogłosek o Jego z martwych powstaniu. Swoistymi świadkami tajemnicy Zmartwychwstania są sami strażnicy grobu, którzy doświadczyli prawdy tamtej Nocy, ale... wzięli sporo pieniędzy od starszyny i zaczęli „widzieć inaczej”, jakoby uczniowie wykradli ciało Jezusa... (por. Mt 28,11-12).

Również i dzisiaj występują „różne widzenia” i stanowiska wobec sprawy Jezusa Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego. Niektórzy chcą Go widzieć, jako piękny ideał mędrca – na wzór Sokratesa, i z podobnym katastroficznym zakończeniem: „śmierci za prawdę”. Inni będą Go porównywać z Mahometem czy różnymi reformatorami religijnymi. Jeszcze inni nie chcą Go po prostu poznać, aby nie komplikować sobie życia... Tymczasem – jak słusznie podkreśli Jan Paweł II – „od samego początku istniała dogłębna świadomość, że Chrystus jest bezwzględnie oryginalny, że jest jedyny i niepowtarzalny. Jest Jedynym Pośrednikiem między Bogiem a ludźmi. Jest Nim przez to, że jest Bogiem-człowiekiem. Dzięki temu cały świat człowieczy, całe dzieje ludzkości w Nim znajdują swój wyraz przed Bogiem. Tego nie ma w żadnej innej religii, ani tym bardziej w żadnej filozofii” – (Przekroczyć próg nadziei, Lublin 1994, s. 51-52).

Wydarzenia śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa, które na płaszczyźnie wiary wciąż przeżywamy, a które nadal są „zgorzeniem i szaleństwem” dla świata, który „patrzy po staremu” – potwierdzają nowy początek wszystkiego w Bogu. Potwierdzają nowy początek ostatecznego przeznaczenia wszystkich stworzeń do zbawienia. Jeśli pojmimy orędzie wielkanocne, poznamy, że radość nieba, radość zbawionych będzie naszą przyszłością i naszym udziałem przez Chrystusa. To On już dzisiaj uczy nas inaczej patrzeć na życie i przeżywać je dojrzale. □

*Ks. Abp Wacław Depo
metropolita częstochowski*

foto: ks. T. Sokół

Wielkanocne życzenia... politycznie

Bogdan Usowicz

Składanie sobie życzeń to ważna część świątecznych tradycji.

Od lat „ludzkim głosem” starają się do nas przemawiać także politycy. Okazuje się jednak, że wyznawane poglądy i sytuacja polityczna mają pewien wpływ nawet na ich intencje i życzenia.

Zacznijmy od b. prezydenta Komorowskiego. W 2012 prezydent życzył Polakom „radości i z tej warstwy obyczajowej, osadzonej w pięknej polskiej tradycji, ale również radości i satysfakcji z przeżywania razem z osobami sobie bliskimi treści bogatych, treści inspirujących nas do tego, by po prostu stawać się lepszymi”. Rok później Bronisław i Anna Komorowscy życzyli wszystkim „dobrych chwil spędzonych w rodzinnym gronie” – „Radości, nadziei i wiosny w sercach na przekór pogodzie Święta Wielkiej nocy kojarzą się nam z klimatem i nastrojem wiosny. W tym roku pogoda zrobiła nam jednak primaaprilisowy kawał. Ale to od nas zależy, ile wiosny będzie w naszych domach, w naszych sercach, ile tam będzie radości i nadziei. Życzymy siły w pokonywaniu wszelkich trudności, spokoju, spełnienia marzeń i optymistycznego spojrzenia na świat”. Było już mocno po „świeckiemu”.

W 2014 Komorowski w specjalnym, świątecznym wywiadzie dla Superstacji dokonał zaś trzech „epokowych” odkryć – że III RP to państwo niebywałąch osiągnięć, III RP zdała ustrojowy egzamin po katastrofie smoleńskiej i że Ameryka i świat fundamentalnie się myliły co do Rosji Putina. Polityczna analiza dość wątpliwa.

W 2015 natomiast mówił: „Niechaj życzliwość i optymizm towarzyszą nam wszystkim, nie tylko w tym wielkanocnym czasie, ale także długo, długo po tych pięknych świątach”, a Pierwsza Dama życzyła Polakom „wiosennego nastroju”. Było o radości,

optymizmie, serdeczności, wyciszeniu sporów i konfliktów i o... wiosennym nastroju. Nie padło natomiast ani jedno słowo o tym, że obchodzimy najważniejsze święto chrześcijańskie, które upamiętnia zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa...

Dla porównania, rok później, nowy już prezydent Andrzej Duda mówił: „Panie i Panowie, Drodzy Rodacy! Składamy dziś Państwu najserdeczniejsze życzenia z okazji Świąt Wielkanocnych. Chcielibyśmy, aby liturgiczne obchody Męki i Zmartwychwstania Jezusa Chrystusa napętniły Państwa serca Bożymi łaskami, nadzieją i miłością. Oby ten czas, kiedy świat na nowo budzi się do życia, pomnożył Państwa siły i zapał do podejmowania kolejnych wyzwań. Życzymy wszystkim pokoju w sercach i wzajemnej życzliwości podczas świątecznych spotkań w gronie rodziny i przyjaciół”. Różnica dość spora.

Życzenia w Wielkanoc składają także premierzy. W 2013 Tusk życzył Polakom, aby na przekór... pogodzie, w każdym z domów było jak najwięcej ciepła, nadziei i miłości: „Święta Wielkanocne dają nam wiarę, że wszystko co złe kiedyś przeminie. Czy to mróz na dworze, czy przeciagający się kruzys i zawierucha na świecie. W te święta – lepiej niż na co dzień – wiemy, że w końcu przyjdzie słońce, wiosna i lepsze czasy”.

W ostatnim swoim wielkanocnym orędziu Tusk mówił, że „możemy stać się krajem szczęśliwych ludzi pod warunkiem, że zapomnimy o słowie ‘niemożliwe’”. Dwa lata później Polacy rzeczywiście o tym zapomnieli.

Ewa Kopacz, która zastąpiła Tuska, życzyła Polakom: „Niech Święta Wielkiej Nocy będą czasem odpoczynku, spotkań w gronie

Z KRAJU

- Modlitwą i czuwaniem ok. 2 tys. osób upamiętniono na placu Piłsudskiego w Warszawie 12. rocznicę śmierci św. Jana Pawła II. Podobne modlitwy miały miejsce we wszystkich diecezjach Polski.
- Wicepremier Morawiecki przebywał w USA, gdzie spotykał się z przedstawicielami administracji prezydenta Trumpa, zarządzającymi FED i Międzynarodowym Funduszem Walutowym, a także z inwestorami.
- „Nie sposób sobie wyobrazić historii Rzeczypospolitej, jej kultury i tradycji, bez wielowiekowego wkładu w tę historię Ormian” – stwierdził prezydent Duda w czasie spotkania z przedstawicielami społeczności ormiańskiej w związku z jubileuszem 650-lecia ich obecności w Polsce. Ormianie zaczęli przybywać do Polski począwszy od przywileju wydanego przez Kazimierza Wielkiego w 1367 r.
- Nie ma konfliktu między szefem MON Macierewiczem a prezydentem Dudą – powiedziała premier Szydło. W Belwederze doszło do bezpośredniej rozmowy Prezydenta i MON. Prezydent po zakończeniu spotkania powiedział, że rozmowy dotyczyły trzech tematów – utworzenia dowództwa wielonarodowej dywizji w Elblągu, rozwoju Wojsk Obrony Terytorialnej oraz modernizacji polskiej armii.
- MSZ Waszyngtonski uczestniczył w posiedzeniu szefów dyplomacji państw NATO. Tematami obrad były m.in. relacje Sojuszu z Rosją i konflikt na Ukrainie. Waszyngton przypomniał, że domaga się od europejskich sojuszników zwiększenia wydatków na obronność, tak by dotrzymać zobowiązań przeznaczania na ten cel, co najmniej 2 proc. PKB. Obecnie tylko pięć państw spełnia to zobowiązanie, w tym Polska.

- Program Rodzina 500 plus obchodził swoją pierwszą rocznicę. „Możemy spokojnie powiedzieć, że to są urodziny wszystkich rodzin w Polsce” – podsumowała premier Szydło.
- Do Łaski Marszałkowskiej trafił projekt ustawy ustanawiającej dzień 14 kwietnia świętem państwowym Chrztu Polski.
- Różnica pomiędzy PiS a PO zmniejszyła się do dwóch punktów – 29:27. Dotuje Nowoczesna – 8%, Kukiz ma 10% – podał Millward Brown. W sondażu dla NOWEJ TV i Super Expressu, PiS uzyskało poparcie 31%, PO – 26%. SLD ma tu aż 12%, a Nowoczesna i Kukiz’ 15 po 11%.
- Wg ZNP do strajku pracowników oświaty przystąpiło ok. 40% szkół i przedszkoli. Wg ministerstwa było to 10%. Lewicowy ZNP protestuje przeciw likwidacji gimnazjów.
- Pod hasłem „Tak dla życia” ulicami Warszawy przeszedł XII Marsz Świętości Życia. Towarzyszyła mu zbiórka pieluch, środków pielęgnacyjnych i mleka dla niemowląt z domów samotnej matki. Organizatorami marszu są warszawskie diecezje.
- Bezpieczeństwem najważniejszych osób w kraju będzie się zajmować Państwowa Służba Ochrony, która ma zastąpić BOR.
- Marszałek Senatu Karczewski: „Intuicja podpowiada mi, że być może dojdzie do płytkiej rekonstrukcji rządu”.
- Giertych został pełnomocnikiem Tuska w śledztwie dotyczącym współpracy polskich służb z rosyjską FSB. Śledztwo dotyczy „przekroczenia uprawnień funkcjonariusza publicznego wskutek podjęcia współpracy ze służbą obcego państwa bez zgody prezesa Rady Ministrów”. 19 kwietnia w tej spr-

- wie miał, jako świadek zeznawać b. premier Tusk.
- Kongres polityczny Europejskiej Partii Ludowej wybrał b. wiceszefa MSZ, posła PO Trzaskowskiego na wiceszefa formacji w zamian za Saryusz-Wolskiego.
- Poseł PiS Pawłowicz napisała list do Junckera. Zauważa w nim, że problem alkoholowy przewodniczącego Komisji Europejskiej, jest przykry i kompromitujący. W liście czytamy m.in.: „W Pana przypadku, tj. w przypadku osoby piastującej jedną z najważniejszych funkcji w Unii Europejskiej – funkcję przewodniczącego KE, rodzi to różnego rodzaju zagrożenia dla interesów europejskich, jak też podważa Pana powagę i wiarygodność”.
- Szczecińscy radni pozbawili tytułu honorowego obywatela miasta Bieruta, Gomułkę i Chruszczowa, którym przyznano te wyróżnienia w czasach PRL.
- Wiceprezydent Łodzi Jabłoński stracił stanowisko. Okazało się, że był kandydatem na tzw. „nielegala” SB. W 1988 r. SB przygotowywała się do przerzutu agenta „Gustawa” do RFN.
- Pobyt w więzieniu to nie mają być wakacje, dlatego wysyłamy osadzonych do pracy – stwierdził wiceminister sprawiedliwości Jaki. Zaznaczył, że dzięki wprowadzeniu „Programu pracy więźniów” zwiększono już zatrudnienie osadzonych o 30%.
- Z sejfu KOD zniknęła większość protokołów ze zbiorów publicznych, a na koncie Komitetu brakuje części zebranych pieniędzy. Nihil novi.
- Syryjczycy, których sprowadziła do Polski Fundacja Estera, żądają pozbawienia ich statusu uchodźcy. Wszyscy wyjechali już do Niemiec, a ponieważ wnioski składali w Polsce, nie mogą liczyć na niemiecką pomoc socjalną... □

najbliższych i radości z bycia razem. (...) Żyjemy w kraju, który się rozwija gospodarczo, na tle innych krajów jesteśmy w bardzo dobrej kondycji". W wywiadzie dla Polsatu uznała, że w ciągu ostatnich lat rządów Platformy i PSL... „Polacy czują się coraz bezpieczniej, a to poczucie będzie jeszcze silniejsze, jeśli społeczeństwo będzie miało zaufanie do władzy". Na koniec Kopacz zaapelowała do Polaków, aby podczas Wielkanocy nie rozmawiali o... polityce. Chyba jednak nie posłuchali.

Z Wielkanocą czerpał siłę Jarosław Kaczyński. Jeszcze w 2014 roku mówił, że „W Wielkanocę przypominamy sobie, że to co niemożliwe – stało się możliwe. Od pokoleń płynie stąd dla nas nauka i siła. Potrafiliśmy zrzucić niewolę, pokonać najgorsze kryzysy i wyjść z najgorszych opresji. Jesteśmy dziś wolnym i silnym państwem. Na świecie coraz częściej docenia się nasz rozsądek, pracowitość i odpowiedzialność. Oby nasza wiara była ciągle silna i wiązała się z tym, że przyjdzie wiosna, przyjdzie dobry czas dla naszej ojczyzny".

Pierwsze życzenia Beaty Szydło w roli premiera w 2016 zawierały podobne elementy, ale i pewną refleksję religijną: „Szanowni Państwo, przed nami wyjątkowy czas Świąt Wielkiej Nocy, nocy zmartwychwstania. To święto zwycięstwa dobra nad złem, triumfu miłości, Wielkiej Nocy życia, które nie ma końca. (...) Nie traćmy nadziei, nie traćmy wiary, że możemy Polskę zmienić na lepsze, że możemy być dumnym narodem w bezpiecznej Europie. Życzę wszystkim Polakom radosnych Świąt Wielkanocnych". Jeszcze więcej elementów teologicznych miało przemówienie z 2016 roku prezydenta Andrzeja Dudy do polskich żołnierzy: „Jezus został ukrzyżowany i wydawało się, że poniósł porażkę. Tymczasem okazało się, że ta przystawiona Świątynia Jerozolimską, którą tak łatwo było zburzyć, w oszałamiający sposób dała się odbudować w trzy dni".

Życzenia prezydenckie pani Premier i Prezydenta wyraźnie różnią się od lakonicznych i zeświecczonych pozdrowień polityków wielu innych formacji. Można tu wspomnieć lakoniczne „Za chwilę Wielkanoc: abyśmy w tych dniach wszyscy skupiali się na tym, co nas łączy, a nie dzieli!" Ryszarda Petru, czy życzenia „Polski obywatelskiej" w 2016 r. od Grzegorza Schetyny i jego kolegów. Ale już PSL-owiec Adam Struzik pisał: „Wielkanoc blisko. Życzę zdrowia, spokoju i rodzinnych świąt. Niech będzie to też czas refleksji nad życiem Chrystusa".

Na koniec jeszcze cytaty z Pawła Kukiza, który zakpił nie tylko z Petru ale i z wszystkich innych motywowanych polityką, choć pozornie szczerych życzeń swoich sejmowych kolegów, czyli mały śmigus-dyngus: „Wszystkiego najlepszego Wam życzę łamiąc się pierwszymajowym jajeczkiem z Wysp Wielkanocnych (to chyba te koto Madery na Oceanie Kaspijskim)". □

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Szkocka premier Sturgeon zwróciła się do brytyjskiego rządu z formalną prośbą o przeprowadzenie referendum ws. niepodległości Szkocji. Miało to po tym, jak rząd w Londynie rozpoczął procedurę wyjścia Wielkiej Brytanii z UE.
- Konserwatywny premier Vučić wygrał wybory prezydenckie w Serbii, uzyskując 55% w I turze. Jego zdaniem „wybory pokazały, że większość Serbów sprzyja kontynuacji europejskiej polityki przy zachowaniu bliskich relacji z Rosją i Chinami".
- Brytyjska premier May zapowiedziała, że Londyn nigdy nie odstąpi władzy nad Gibraltarem bez zgody mieszkańców. Madryt przyjął deklarację chłodno.
- Kilkadziesiąt tysięcy ludzi protestowało w Rosji przeciw korupcji i bogaceniu się premiera Miedwiediewa. W całym kraju zatrzymano prawie 2 tys. osób.
- Pięć osób, w tym opozycjonistę Siewiaryńca, zatrzymano w Mińsku podczas akcji solidarności z osobami aresztowanymi w związku z tzw. sprawą „przygotowywania masowych zamieszek”. Łukaszenka ogłosił, że na Białorusi udało się zapobiec zbrojnym prowokacjom planowanym przez finansowane z Zachodu „bojówki".
- O rozwiązaniu wszelkich spornych kwestii dotyczących ropy i gazu w relacjach z Białorusią poinformował prezydent Putin po zakończeniu rozmów z białoruskim prezydentem Łukaszenką.
- Stany Zjednoczone utrzymują sankcje wobec Rosji, wprowadzone w związku z konfliktem na Ukrainie, dopóki Moskwa nie odejdzie od działań, które są tych sankcji przyczyną.
- 6 miesięcy przed wyborami do Bundestagu dwa największe ugrupowania w Niemczech – chrześ-

- jańscy demokraci (CDU/CSU) i socjaldemokraci (SPD) uzyskują w sondażach po 33 proc. Euro-sceptyczna Alternatywa dla Niemiec (AfD) i Lewica mają po 8 proc., a Zieloni – 7.
- Prezydent Mołdawii Dodon w wywiadzie dla TASS stwierdził, że „kierownictwo NATO powinno zrezygnować z planowanego na lato otwarcia biura łącznikowego w stolicy Mołdawii Kiszyniowie".
- Ukraina deklaruje, że polskie placówki w tym kraju będą chronione przez Gwardię Narodową. Jest to konsekwencja ataku na polski konsul w Łucku, który został ostrzelany z granatnika. Polskie placówki czasowo zostały zamknięte.
- Zleceniodawcą blokady granicy między Ukrainą i Polską, w której uczestniczyli za pieniądze ludzie podający się za przedstawicieli polskiej mniejszości, był przywódca radykalnej organizacji „Nadžak” Dulski, uważany przez Kijów za rosyjskiego agenta. Zdaniem wielu obserwatorów Moskwa podejmuje działania na rzecz skłócenia obydwu państw.
- Akt niepodległości Litwy sprzed 99 lat został odnaleziony w Berlinie.
- Rząd Węgier złożył projekt nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym, który zakłada m.in., że wydająca dyplomy zagraniczna placówka szkolnictwa będzie mogła działać na Węgrzech, jeśli będzie dysponować między państwową umową o wspieraniu jej pracy. Może to dotknąć sponsorowany przez Sorosa – Uniwersytet Środkowoeuropejski.
- Komisarz RE ds. praw człowieka Muiznieks ocenił, że Irlandia musi zliberalizować przepisy dotyczące aborcji obowiązujące w tym kraju, tak, aby „bardziej brały one pod uwagę prawa kobiet".
- Parlament Czechenii przyjął zmiany w przepi-

- sach, które pozwalają dzieciom chodzić do szkoły w strojach zgodnych z ich wierzeniami religijnymi. Oznacza to, że w szkołach dziewczynki-muzulmanki będą pojawiać się w hidżabach.
- W indyjskim stanie Gudżarat regionalny parlament uchwalił ustawę przewidującą karę dożywotniego więzienia za ubój krów – zwierząt w hinduizmie uznawanych za święte.
- Rząd Bułgarii unieważnił uchwałę z 2016 r. o osiedlaniu i integracji migrantów, która przewidywała przyznawanie im mieszkań i świadczeń.
- Duńska minister ds. integracji Stojberg zachęca obywateli kraju do informowania władz o pizzeriach, w których „na zapleczu widać wiele osób w ogóle niemówiących po duńsku". Stojberg wyjaśniła, że policja nie jest w stanie sama namierzyć wszystkich nielegalnych imigrantów.
- Policja grecka rozbiła grupę załatwiająca pozwolenia na pobyt nielegalnych migrantów w tym kraju. Kierował nią Ukrainiec, a klienci pochodzili z tego kraju. Swoją drogą w przypadku migrantów z Azji i Afryki takiej skuteczności Greków nie widać.
- Prokuratorzy z Kalifornii oskarżyli dwóch działaczy antyaborcyjnych, którzy ukrytą kamerą nagrywali filmy o Planned Parenthood. Ujawnienie praktyk aborcjonistów miało „naruszyć prywatność dostawców usług medycznych".
- Sędzia Sądu Najwyższego Kaliforni Gordon odrzucił prośbę reżysera Polańskiego o zakończenie jego sprawy sprzed 40 lat o gwałt nieletniej.
- 75% aktów przemocy wobec religii wymierzonych jest obecnie w chrześcijan; na świecie każdego miesiąca zabijanych jest średnio 322 z nich, czyli 10 dziennie. □

Zmartwychwstanie

Piotr Witt

„Centralne wydarzenie całej Historii” – powiedział o zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa wielki francuski pisarz i kaznodzięja Bossuet. Jego słowa przychodzą na myśl, kiedy ogląda się dzieła z paryskich kościołów oszczędzone przez szaleństwo Wielkiej Rewolucji.

Wśród obrazów kościelnych na wystawie w Petit Palais tylko dwa przedstawiają scenę Zmartwychwstania. Jakobini, niszczący systematycznie wszelkie przejawy religii katolickiej, ze szczególną zaciekłością odnosili się do idei Zmartwychwstania i nieśmiertelności duszy, które stanowią istotę naszej wiary. Nazywali je przesądem i oszustwem w służbie kleru bałamućcego lud.

Obraz Pierre Peyrona ocalał w domu prywatnym. W XVIII wieku, niezależnie od wielkich zamówień kościelnych, artyści znaczną część własnej twórczości przeznaczali na potrzeby prywatnych zleceniodawców. W tym wieku, nazywanym przez historyków „wiekiem niewiary”, obrazy religijne skromnych rozmiarów, lub bardziej okazałe wisiły w każdym domu. Dużych rozmiarów (trzy metry na półtora) Zmartwychwstanie Peyrona było zajęte przez komisarzy rewolucyjnych w kaplicy domowej marszałkowej de Noailles w końcu 1794 roku. Żarliwość rewolucyjna zaczynała już wówczas przygasać, komisarzom widocznie nie starczyło zapału aby to piękne dzieło zniszczyć.

Nieśmiertelność duszy, jak pouczają Ojcowie i Doktorzy Kościoła nie jest przedmiotem wiedzy, ale wiary. Wyznajemy ją wypowiadając Credo – Wierzę... w ciała zmartwychwstanie... w żywot wieczny.

Wszelkie próby kontaktowania się ze światem umarłych podejmowane przez rozmaite media okazywały się zwykle

oszustwem. Nie zniechęca to bynajmniej entuzjastów, którzy do dziś na cmentarzu Père Lachaise dekorują stale świeżymi kwiatami grób Allana Cardeca – twórcy spirytyzmu. Ludziom epoki Oświecenia wiara nie wystarczała. Upojeni postępem nauk ścisłych i rozwojem poszukiwań historycznych, pragnęli czegoś więcej; współcześni Woltera i Lavoisiera chcieli pewności naukowej. Sprawa nieśmiertelności duszy była dyskutowana z katedr Sorbony, w tonie towarzystw naukowych i fakultetów medycyny. W żadnej epoce nie pojawiło się tyłu, co w wieku Oświecenia, świadków tamtego świata – oszustów, traumaturogów, szarlatanów oferujących za opłatą eliksir nieśmiertelności i kontakt z umarłymi. Niektórzy doczekali się nieprzemijającej stawy. Słynny hrabia de Saint-Germain, rzekomo nieśmiertelny dzięki posiadanemu eliksirowi, był chętnie słuchany w najlepszych towarzystwach Paryża, kiedy opowiadał o swoich spotkaniach z Panem Jezusem. Inny „nieśmiertelny” – Józef Balsamo, zwany Cagliostro, na dowód rozmów z Chrystusem w Jerozolimie przywoływał świadectwo swego lokaja: „Nic z tego nie pamiętam – odpowiadał zapytany – służę przecież u pana dopiero od półtora tysiąca lat”. Cagliostro został zdemaskowany... w Warszawie przez Augusta Fryderyka Moszyńskiego, a wględną nieśmiertelność zapewnił mu dopiero Aleksander Dumas powieścią „Józef Balsamo”.

„Zmartwychwstanie” stanowi ewenement w twórczości Peyrona. Akademik znany jest bardziej ze swoich obrazów przedstawiających śmierć: „Śmierć Seneki”, „Śmierć Sokratesa” z Izby Deputowanych”, „Śmierć generała Valhuberta” z Wersalu, „Śmierć Kleopatry”.

Gdyby ocalały tysiące dzieł o tematyce religijnej, zniszczonych podczas rewolucji, historia sztuki francuskiej wyglądałaby zapewne inaczej. Organizatorzy nadali swojej wystawie tytuł „Barok wieku Oświecenia” sugerujący, jakoby malarstwo religijne było zjawiskiem zapóźnionym, przedłużeniem siedemnastowiecznych idei w stuleciu postępu. Ale nawet z nielicznych, zachowanych dzieł, zgromadzonych w Petit Palais, można wyczytać zupełnie inną lekcję. Niektóre rozwiązania kompozycyjne, niektóre tematy, zestawienia kolorystyczne, pomysły artystyczne pojawiają się w obrazach religijnych wcześniej, zanim przejdą do malarstwa świeckiego. Nie przypadkiem uczeni od lat zwracają

Pierre Peyron, La Résurrection du Christ, 1794 (© Ville de Paris/coarcl.-M. Moser)

N.-B. Lepicie, La Chapelle du Calvaire à l'église St-Roch (©Musée Carnavalet/R.Viollet)

uwagę na wpływ autora „Zmartwychwstania” na sztukę Jean-Louis Davida – neoklasycysty, świeckiego malarza Napoleona. Bardzo interesujący jest pod tym względem obraz przedstawiający Kaplicę Kalwaryjską w kościele Saint Roch. Autor – Nicolas-Bernard Lepicie, traktowany przez uczonych nie bez pewnego lekceważenia z powodu jego mistycyzmu, wydaje się zapowiadać w tym dziele z 1765 roku sztukę romantyzmu późniejszą o ponad pół wieku. Podobnie, nie sposób oprzeć się wrażeniu, że kompozycja Jeana Restout „Narodziny Najświętszej Marii Panny” z 1744 roku wywarła decydujący wpływ na portret zbiorowy Marii Antoniny z jej dziećmi namalowany przez Elżbietę Vigée-Lebrun prawie pół wieku później.

Prekursorstwo sztuki religijnej w wieku Oświecenia jest mniej tajemnicze, niż się wydaje. Zanim otwarto pierwsze muzea, prawdziwymi, demokratycznymi galeriami sztuki były kościoły. Miejsca kultu odwiedzali nie tylko wierni celem modlitwy. Artysty również łatwiej było wstąpić do katedry, albo kaplicy, aby przyjrzeć się dziełom kolegów, niż starać się o zezwolenie wejścia do prywatnego pałacu, czy zamku.

Nicolas Bertin jeden z prekursorów

szkoły francuskiej XVIII wieku nie zaznał szczęśliwego losu Pierre Peyrona. Jego „Zmartwychwstanie” podzieliło los tysięcy dzieł sztuki religijnej zniszczonych przez rewolucję. Obraz z 1723 roku znany tylko z pięknego szkicu pokazanego na wystawie.

Chociaż nieśmiertelności duszy nie udowodniono naukowo, wolno nam chyba pewne wydarzenia interpretować jako znaki dawane przez niebo celem utwier-

dzenia nas w wierze. Każdy z nas ich kiedyś doświadczył. Przed rokiem w antykwaracie wyjąłem z półki książkę o świętym Augustynie. Otworzyłem ją na chybił trafił, ale nie zdążyłem niczego przeczytać, kiedy zadzwonił telefon. To była moja córka ze smutną wiadomością o śmierci kogoś bliskiego. Spojrzałem na stronę, na której otwartem dzieło Augustyna: „Nie trzeba wyrzucać ludziom, że optakują swych zmarłych. – pisze święty

– Boleść wiernych powinna jednak mieć swój kres. Wystarczy, jeśli twoja (boleść) trwała aż do dzisiaj, gdyż według stów Pisma 'nie należy smuć się, jak poganie, którzy nie mają nadziei'. Moja córko, twój brat żyje w swojej duszy, chociaż zasnął w ciebie”. (List 163 – do Sapidu optakującej śmierć brata).

Wystawa „Le Baroque des Lumieres” w Petit Palais będzie czynna do 16 lipca 2017. □

Pielgrzymując do pustego grobu

Życzenia Wielkanocne dla Rodaków

Pielgrzymując do Ziemi Świętej kłękamy w pustym grobie Pana Jezusa. Tam bardzo wyraźnie do każdego dociera orędzie Zmartwychwstania! Zwycięzca śmierci, piekła i szatana, zwraca się do każdego, jak do Marii Magdaleny: po imieniu. I nasze serce będzie wtedy biło mocniej. Z drżeniem powiemy wtedy z Marią Magdaleną: «Rabbuni, Mistrzu!» Jakże to doniosłe przeżycie! Przywoła ono, bowiem, bądź obudzi w nas na nowo, świadomość, że Pan Jezus jest dla nas Prawdą o pełni człowieczeństwa i rzeczywistością Drogą do Życia – już tu, na ziemi a potem także i przede wszystkim – w niebie.

Na temat zmartwychwstania napisano ogromną ilość rozpraw naukowych. Uczony Gfrörrer ze Szwajcarii składował dosadnie: «Fakt Zmartwychwstania Chrystusa jest lepiej udokumentowany niż istnienie Napoleona». Trzeba nam jednak pójść zdecydowanie dalej i głębiej. Niezawodne jest, bowiem zapewnienie Jezusa: «Oto Ja jestem z Wami przez wszystkie dni – aż do końca świata».

Zmartwychwstały Jezus, z istic Boską dyskrecją, żyje i towarzyszy nam przez całe życie i to nie tylko w każdej Komunii Świętej, kiedy przychodzi do nas z niedościgną Boską prostotą! On żyje i jest z nami: rano, wieczór, we dnie, w nocy.

Pozwólcie, że w tych życzeniach powtórzę słowa Matki Teresy z Kalkuty:

«Pozwól Jezusowi żyć w tobie». A dzisiaj, w tym rozszalałym czasie, gdzie tyle zmartwień, przemocy, kłamstwa i nienawiści, tylko żyjący w nas Zmartwychwstały Jezus pozwoli nam cieszyć się jednak życiem, na co dzień. Poeta Karpiński, ze stanu wojennego w Polsce, budził taką samą nadzieję słowami: «Mitość nie potrzebuje zwyciężać, bo miłość już jest zwycięstwem». Człowiek ubogacony Zmartwychwstałym jest «nowym stworzeniem». Przykłady Księdza Jerzego Popiełuszki czy Brata Alberta Chmielowskiego są nam tak bliskie i... przekonujące!

Moc Zmartwychwstałego zmienia oblicze człowieka, rodziny, społeczeństwa i w ogóle – oblicze ziemi. Założyciele Polskiej Misji Katolickiej we Francji, składali swoje zakonne śluby w katakumbach św. Sebastiana w Rzymie. Kiedy zastanawiali się tam – jaką przyjąć nazwę dla swojego zgromadzenia, rozkotysali się wielkanocne dzwony, więc z radością zawołali: «Zmartwychwstańcy!». Uwierzyli, że Pan Jezus doprowadzi także naszą Ojczyznę do zmartwychwstania. Obecnie, w przeddzień stulecia odzyskania przez Polskę wolności, wiemy, że oni naprawdę mieli rację!

Kochani Rodacy,

składając Wam życzenia wielkanocne w imieniu naszej Polskiej Misji Katolickiej, z całego serca zachęcam Was do otwarcia

serc na przeobrażającą Moc Zmartwychwstałego Pana. Niech Jego dyskretna Wszchemoc ześle Wam wiele łask, niech wspiera Was w emigracyjnej codzienności, obdarza mocą nadziei, zdrowiem oraz wszelką pomysłowością. Radosnego Alleluja! □

ks. prof. dr Krystian Gawron – wicerektor
Polska Misja Katolicka we Francji

Wiara ludu w Zmartwychwstanie...

ciąg dalszy ze str. 3

O Zmartwychwstaniu Pańskim świadczy także poezja ludowa, w którą zostało włożone serce:

Chryste Boże, Chryste Boże, wiosenny ten dzień z błękitem, oziminami, skowronkami, pękami wierzby – przecie zobowiązuje! Za jeden tylko taki dzień winien Ci jestem wieczne Hosanna!

Chryste Boże, naucz nas wielbić Twe Zmartwychwstanie przez ziemię wiosenną, pyłek leczniczy, kwiaty podbiała, czajki nad łąką, każde zło naprawione, każdy grzech odrzucony, każdy krok w Twoją stronę (A. Hotel, Bezwola 2003).

Niech, zatem inny jej fragment przybliży cel tego święta:

Alleluja biją dzwony,

Alleluja echo głosi,

Chrystus, bowiem Zmartwychwstały

w serca nasze pokój wnosi.

Wesoty nam dzień dziś nastał...

Niech radość i miłość panują na świecie.

Zmartwychwstanie nadaje sens całemu naszemu życiu. Nagle tak cicho zrobiło się w moim świecie bez Ciebie... – Kto wierzy, że zmartwychwstał Pan, nigdy nie jest sam...

Na koniec poezja z gąbłoty przy kościele w Milanowie (diecezja siedlecka):

*Gdyby nie było Zmartwychwstania
Słońce nie wstałoby dzisiaj
W duszy zabrakłoby śpiewu
I uśmiechu na twarzach...*

*Gdyby nie było Zmartwychwstania
Szlibyśmy z ciemności w ciemność
Ciemnością otuleni
Ze zmarzniętymi od lęku Sercami...*

*Gdyby nie było Zmartwychwstania
Próżne byłoby nasze życie...
Nie istniałaby
Nasza wiara...*

ks. prof. Grzegorz Jaśkiewicz

Wielkanoc przy rodzinnym stole... po polsku

Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego to nasze najwazniejsze i najstarsze chrześcijańskie święto. Jest ono kulturowane na pamiątkę męki, śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa. Rozpoczynamy je zwykle uroczystą Mszą św. rezurekcyjną, z poranną procesją wokół świątyni. A po powrocie do domu...

W naszej, polskiej tradycji, po powrocie z kościoła wszyscy zasiądziemy do wspólnego, rodzinnego śniadania wielkanocnego, takiego... polskiego - ze „święconym” i składaniem sobie życzeń.

Nie ulega bowiem żadnej wątpliwości, iż Wielkanoc jest dla nas świętem obchodzonym wspólnie, w domu. Kiedy cała rodzina zasiada do uroczystego śniadania, które rozpoczynamy dzieleniem się wielkanocnym, poświęconym w Wielką Sobotę, jajkiem i przekazaniem sobie życzeń miłości.

Na polskich stołach, ozdobionych bukszpanem, baziarnymi i pierwszymi wiosennymi kwiatami, znajdują się oczywiście wędliny, wielkanocne babki i mazurki.

Pamiętajmy przy tym, że Święta Wielkanocne przeżywamy przede wszystkim... po katolicku, dotyczy to także tego niedzielnego, świątecznego śniadania. Można rozpocząć je więc na przykład i tak:

Zapalając pascha, głowa rodziny podnosi go, mówiąc:

Zmartwychwstał Pan prawdziwie. Alleluja.

I wszyscy odpowiadamy:

Bogu niech będą dzięki. Alleluja.

Ojciec: Gromadzimy się tutaj dzisiaj, żeby w rodzinnej atmosferze, z radością świętować pamiątkę Zmartwychwstania Chrystusa. Życzymy więc sobie wzajemnie, by pokój i radość zagościły w naszych sercach. Byśmy wszyscy byli świadkami Zmartwychwstałego Pana, gdziekolwiek będziemy, byśmy przypominali, że Chrystus prawdziwie zmartwychwstał. Ogarnijmy naszą pamięcią i sercem wszystkich bliskich i przyjaciół, żyjących i zmarłych, ogarnijmy cały świat i prośmy:

Wszyscy: Cjcie nasz, któryś jest w niebie...

Modlitwa przed posiłkiem

Módlmy się: Z radością wystawiamy Ciebie, Jezu, który po swoim zmartwychwstaniu ukazałeś się uczniom przy łamaniu chleba. Panie, bądź z nami, kiedy spożywać będziemy te dary i w braciach naszych, przyjmujemy

Ciebie w gościnę, przyjmij i nas kiedyś jako współbiedniaków w swoim Domu, który żyjesz i królujesz na wieki wieków.

Wszyscy: Amen.

Ojciec: Podzielmy się pobłogosławionym jajkiem, symbolem nowego życia. Niech będzie to wyraz naszej wzajemnej miłości i przebaczenia. Niech Chrystus obdarza nas błogosławieństwem, a wszelkie trudności pomaga przewyciężać mocą swojej łaski.

Modlitwa po posiłku

O: Uczniowie poznali Pana. Alleluja.

W: Przy łamaniu chleba. Alleluja.

O: Módlmy się:

Boże, źródło życia, napełniaj nasze serca paschalną radością i podobnie jak dałeś nam pokarm pochodzący z ziemi, spraw, by zawsze trwało w nas nowe życie, które Chrystus nam ofiarował przez swoją śmierć i zmartwychwstanie i którego w swoim miłosierdziu nam udzielił. Który żyje i króluje na wieki wieków.

W: Amen. □

KRZYŻÓWKA WIELKANOCNA

PROONUJE: MDZ

Poziomo: A-4. Wierzy w Chrystusa. B-1. Największy kontynent. C-6. Określony ustawą czas urzędowania obieralnego urzędnika lub organu. D-1. Trzeciego dnia zmartwychwstał. E-6. Rewolwer przeznaczony do strzelania wyłącznie ślepych nabojami. F-1. Roślina uprawna posiadająca nasiona bogate w białko i tłuszcz. G-10. Eucharystia. I-1. Yannick-tenisista i piosenkarz francuski. L-10. Pompuje ją serce. K-1. Brodate zwierze domowe. L-10. Stała posada z określoną płacą. Ł-1. Wyznanie grzechów. M-9. Skazał Jezusa na ukrzyżowanie. N-1. Najdrobniejszy gatunek miotu węglowego. O-10. Węglowodór nasycony o dwóch atomach węgla w cząsteczce, składnik gazu ziemnego. P-1. Służy do Mszy.

Pionowo: 1-F. Tytuł dowódcy żołnierzy rzymskich, którzy ukrzyżowali Jezusa. 2-A. Utwór artystyczny, literacki lub naukowy o dużej wartości. 2-K. Resztki pozostająca po wykorzystaniu czegoś. 3-F. Wydał Jezusa. 4-A. Błotnista woda na polnej drodze. 5-Ł. Niedrożność jelit. 7-A. W sztuce: postać stojąca w pozie modlitewnej. 7-Ł. Stolica Senegalu. 9-A. Imię świętej (zm.379 r.) - siostry papieża Damazego, której wspomnienie liturgiczne jest obchodzone 21 lutego. 10-L. Potocznie: obraźliwe słowo. 11-G. Ekwipunek, narzędzie. 12-A. Arcykaptan żydowski - przewodniczący Sanhedrynu, który prowadził proces przeciwko Jezusowi. 12-L. Telewizyjny lub radiowy. 13-G. Okres poprzedzający Boże Narodzenie.

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 9 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 6/2017: „Wagadugu”.

Poziomo: pomidor, adres, automat, armata, owad, interwencja, arka, geneza, zakalec, joker, tawerna.

Pionowo: Kartagina, ruada, pragmatyk, Psalterz, kler, meta, demencja, wycieczka, obawa, dramaturg. □

Le Christ est ressuscité !

Christus zmartwychwstał! Χριστός ἀνέστη! Christus resurrexit! Χριστός воскрес!

Cette année, le même jour, tous les chrétiens se réjouissent à l'unisson de la résurrection du Christ. En particulier les catholiques, bien entendu, mais aussi les orthodoxes que le pape saint Jean-Paul II définissait comme le deuxième poumon de l'Europe. Catholiques et orthodoxes calculent de la même façon la date de Pâques – le premier dimanche qui suit la première pleine lune de printemps –, d'après la définition établie en 325 par le concile de Nicée. Toutefois, tandis que les catholiques se basent sur le calendrier grégorien mis en place en 1582, les orthodoxes utilisent toujours le calendrier julien qui était en vigueur avant la réforme du pape Grégoire XIII. Entre les deux confessions, dans le calendrier grégorien, il en résulte le plus souvent un décalage d'une semaine dans les dates de Pâques, mais il peut y avoir parfois quatre ou cinq semaines d'écart, comme ce fut le cas en 2016 quand la fête est tombée le 27 mars chez les catholiques et le 1er mai (grégorien) chez les orthodoxes. Il arrive aussi que les dates coïncident comme cette année ou comme en 2014. La prochaine fois, ce sera en 2025. Cette coïncidence est établie dans le calendrier grégorien, car notre dimanche 16 avril grégorien correspond en réalité au dimanche 2 avril du calendrier julien.

Depuis 1924, suite à la décision du Patriarcat œcuménique de Constantinople, les orthodoxes polonais sont organisés dans une Église autocéphale avec à sa tête le Métropolitain de Varsovie et de toute la Pologne. Depuis 1998, son titulaire est Sa Béatitude Sawa. L'Église orthodoxe de Pologne revendique entre cinq et six cent mille fidèles, ce qui en fait la deuxième Église du pays. Cependant, selon le recensement de 2011, seules cent cinquante-six mille personnes ont déclaré leur appartenance à cette Église. La grande majorité des orthodoxes polonais se trouve dans l'est du pays. Les traces de la présence orthodoxe en Pologne remontent au IXe siècle quand des missions d'évangélisation, venues de Grande-Moravie, ont sillonné l'Europe centrale et orientale, mais les historiens sont partagés. En 1596, après l'Union de Brest, les orthodoxes de la République des

Deux Nations reconnaissent la primauté du pape et les dogmes catholiques tout en gardant leur rite byzantin, leur structure et leur droit canonique, ce qui donne naissance à l'Église gréco-catholique dite uniata. Elle revendique aujourd'hui cinquante-cinq mille fidèles (trente-trois mille selon le recensement) habitant en majorité dans le sud-est du pays.

Comme chez tous les chrétiens, Pâques est la fête la plus importante pour les orthodoxes. Elle est appelée Pascha comme en grec et en latin. Elle est précédée du Grand Carême qui commence toujours un lundi – le Lundi Pur –, et qui se termine le vendredi précédant le Dimanche des Rameaux – cette année, du 27 février au 7 avril. Avec la Semaine Sainte qui suit, c'est une période d'abstinence rigoureuse où les fidèles ne consomment ni viande, ni produits laitiers, ni œufs, ni poisson. La première semaine du Grand Carême et la Semaine Sainte, il est même recommandé de s'abstenir d'aliments chauds. Pendant toute cette période, l'effort doit aller jusqu'à éviter les distractions et observer l'abstinence sexuelle. Avant le Grand Carême, il y a le Petit Carême qui dure trois semaines et qui permet une préparation spirituelle et corporelle. Il se termine par le Dimanche du Pardon où les fidèles s'offrent le pardon mutuellement. Après le Dimanche des Rameaux au cours duquel des branches de saule bénies sont distribuées, c'est la Semaine Sainte, appelée Semaine de la Passion, qui se termine par le Triduum pascal.

Le Jeudi Saint, la liturgie commémore l'institution de l'Eucharistie et celle de l'ordination sacerdotale. Dans les cathédrales, on assiste à la cérémonie du lavement des pieds à douze hommes âgés, des prêtres et des laïcs. Le Vendredi Saint, c'est l'office de la mise au tombeau du Christ, avec la lecture de douze extraits de l'évangile de la Passion. Il n'y a pas de mise au tombeau d'une statue du Christ, mais d'une icône représentant Jésus déposé dans la tombe. L'image est peinte sur un tissu, et c'est ce dernier qui est déposé, après une procession dans l'église, sur un catafalque où il restera jusqu'au Samedi Saint à minuit, et devant lequel, toute la journée, les fidèles viendront se recueillir et prier. Le soir, à partir de 23 h 30 commence la Résurrection. L'icône du Christ est retirée du tombeau et remise sur l'autel, puis une procession se déroule à minuit autour de l'église. Elle en fait trois fois le tour, puis s'arrête devant la porte d'entrée principale que le prêtre frappe trois fois avant de l'ouvrir en chantant trois fois le tropaire de Pâques : « Le Christ est ressuscité des morts, par la mort, Il a vaincu la mort ; à ceux qui sont dans les tombeaux, Il a donné la vie ». La célébration dure plusieurs heures. Après la cérémonie, les fidèles se retrouvent en famille pour déguster les aliments bénis, parmi lesquels ne manquent ni les œufs peints ni la paskha, gâteau au fromage blanc et aux fruits confits. Pendant toute la période qui va jusqu'à l'Ascension, ils se saluent par un : « Le Christ est ressuscité ! » auquel on répond : « Il est vraiment ressuscité ! ».

Prawdziwie zmartwychwstał! Ἀληθῶς ἀνέστη! Resurrexit vere!
Воистину воскрес! □

Sezon krokusów

WTatrach kwitną krokusy.

Grórale spodziewają się wielu turystów chcących podziwiać te chronione kwiaty, a władze Tatrzańskiego Parku Narodowego apelują o szanowanie przyrody.

Szczyt kwitnienia krokusów w Tatrach potrwa w tym roku do Wielkanocy, do połowy kwietnia.

Miłośnicy krokusów szczególnie upodobałi sobie Dolinę Chochołowską, choć jak przekonują na Podhalu, krokusy równie pięknie kwitną i w innych rejonach gór. □

fol. s. J. Korczyńska

Wieczory chwały

Wejdź nawet przez dach

Pewnie zdziwi kogoś tytuł lub i fisz za praszcjający na Wieczory chwały i Msze święte o uzdrowienie, jaki można znaleźć w gablocie przy parafii Wniebowzięcia Najsświętszej Maryi Panny („Concorde”) w Parzyżu.

Inspiracją dla tytułu był tekst Ewangelii wg św. Marka (2, 1-12). W tej perykopie ewangelicznej widzimy niecodzienną scenę, kiedy to przed nauczającego Jezusa zostaje na linach opuszczony sparaliżowany człowiek. Ci, którzy przynieśli do Jezusa cierpiącego człowieka, musieli zdecydować się na nietuzinkowy gest, wnieśli chorego na dach domu, w którym właśnie przebywał Pan Jezus, rozmontowali go i opuścili przyjaciela tuż przed Jezusa. Nie możemy odmówić im... kreatywności. Weszli przez dach do serca Bożego. To co uczynił Jezus, gdy zobaczył ich wyczyn, zaowocowało uzdrowieniem duszy sparaliżowanego człowieka – czyli odpuszczeniem jego grzechów. Jednak na tym się nie skończyło. Chrystus publicznie, więc spektakularnie uzdrowił również i ciało paralityka, który wielbiąc Boga poszedł a może nawet pobiegł do swojego domu.

Stąd właśnie pochodzi nazwa naszych Wieczorów uwielbienia, które w Parafii polskiej „na Concordzie” istnieją już niemal od dwóch lat, a powstały dzięki współpracy księży i świeckich, m.in. ks. Piotra Wróblewskiego, Anny Polaczek i Jerzego Kobla.

Od grudnia ubiegłego roku zdecydowaliśmy się wznowić propozycje Wieczorów chwały i zmienić nieco ich program. Przygotowaliśmy edycję 7 wieczorów uwielbieniowych – od grudnia 2016 r. do czerwca 2017 r.

Wieczory rozpoczynają się zawsze o godz. 19.00 modlitwą i śpiewem. Centralną częścią jest Msza święta, która jest szczytem chrześcijańskiej modlitwy. Po Eucharystii jest adoracja Pana Jezusa i uroczyste błogostawieństwo wszystkich zebranych. Spotkanie kończymy radosnym śpiewem.

Warto odnieść się w kilku słowach do pomysłu Mszy św. o uzdrowienie, jak również do samej formy Wieczorów uwielbienia. Jak napisał o. Remigiusz Reclaw SJ, w artykule „Czy Msze o uzdrowienie są w ogóle potrzebne?": „Każda Msza święta jest modlitwą o uzdrowienie, ale nie zawsze modlimy się o nie z wiarą. Dlatego potrzebujemy szczególnych Eucharystii w takiej intencji. Tak samo jest w innych przypadkach.

Każda Msza św. jest modlitwą za rodziny i małżeństwa, ale potrzebne nam są szczególne Eucharystie, kiedy zamówimy intencję „za nasze małżeństwo”, albo „za naszą rodzinę”. Podobnie każda Msza św. jest modlitwą za zmarłych, ale potrzebujemy niekiedy szczególnej modlitwy za naszych zmarłych z rodziny. Wtedy taką Eucharystię inaczej przeżywamy, modlimy się z większą wiarą, dzieje się w nas coś ważnego”.

Możemy zadać sobie także pytanie, w jakim celu podczas tych Wieczorów używamy specjalnego oświetlenia, nagłośnienia, przy-

WEJDŹ nawet PRZEZ DACH

Mk 2, 1-12

wieczory chwały
godz. 19.00

gotowujemy dekorację; dlaczego jest duża grupa śpiewających i muzyków, po co przygotowujemy scenki teatralne? Forma Wieczorów jakie proponujemy jest odpowiedzią na wezwanie Papieża Franciszka – „Wstań z kanapy”. To znaczy, że Wieczory chwały są również miejscem ewangelizacji. Zapraszamy na nie osoby, które z wielu względów przestały praktykować. Jednocześnie to wszystko co możemy zobaczyć i usłyszeć podczas tych spotkań jest efektem współpracy wielu utalentowanych ludzi, którzy w różny sposób odkrywają działanie Boga w ich życiu i chcą się tymi doświadczeniami dzielić z innymi.

Tematy, które poruszamy podczas kolejnych Wieczorów stanowią logiczną całość,

którą nazywamy kerygmatem. Kerygmat to najważniejsze, najbardziej podstawowe informacje na temat naszej wiary, czyli: 1. – Miłość Boża, 2. – Grzech, 3. – Zbawienie w Jezusie Chrystusie, 4. – Wiara i nawrócenie, 5. – Duch Święty, 6. – Matka Boża, 7. – Wspólnota Kościoła.

Jak można zauważyć, każde spotkanie ma odrębną dekorację, kolor, śpiewy, teksty. Wszystkie pomysły rodzą się w sercach wielu zaangażowanych ludzi, którzy regularnie od grudnia ub. r. spotykają się w Krypcie paryskiej parafii Wniebowzięcia NMP (na Concordzie). Spotkania odbywają się w każdy poniedziałek o godz. 20.00. Podczas ich trwania dopracowywane są kwestie techniczne, związane z kolejnymi Wieczorami chwały. Jednak nie to stanowi główny punkt programu, jest nim wspólna modlitwa i dzielenie się słowem Bożym.

Serdecznie zapraszamy na kolejne Wieczory uwielbienia, które odbędą się jeszcze: 23 kwietnia, 14 maja i 11 czerwca br. – Przychodząc na Wieczór uwielbieniowy, przynieś swoją intencję, może przynieś w swoim sercu i intencję kogoś bliskiego i tak jak owi kreatywni ludzie, którzy rozebrali dach, aby opuścić przez niego swojego przyjaciela, tak i Ty zrób wszystko, aby zanieść Bogu potrzeby swoich bliskich.

Na czas Świąt Wielkanocnych, życzę Wszystkim świeżej, Bożej kreatywności, która jest darem Ducha Świętego i wypływa z miłości do Boga i drugiego człowieka. □

ks. Paweł Witkowski
Zcjęcia: Artur Szozda

pod prad pod prad pod prad

I Forum Duszpastersko – Misyjne (28 - 30 kwietnia)

W dniach 28-30 kwietnia 2017 roku przy parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Paryżu (Concorde) odbędzie się I Forum Duszpastersko – Misyjne.

Forum zorganizowane jest z inicjatywy i pod patronatem Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Wiesława Lechowicza oraz Rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji Księdza Bogustawa Brzysia. Tematem wiodącym Forum będzie próba odpowiedzi na słowa Papieża Franciszka z Adhortacji Apostolskiej *Evangelii Gaudium*: „Mam nadzieję, że wszystkie wspólnoty znajdą sposób na podjęcie odpowiednich kroków, aby podążać drogą duszpasterską i misyjnego nawrócenia, które nie może pozostawić rzeczy w takim stanie, w jakim są. Obecnie nie potrzeba nam «zwyczajnego administrowania». Bądźmy we wszystkich regionach ziemi w «permanentnym stanie misji»” (Papież Franciszek, EG 25).

Co Papież Franciszek chce nam przez te słowa przekazać? Otóż większość Polaków przebywających we Francji porzuciło praktyki religijne. Naszym zadaniem, zadaniem wszystkich praktykujących chrześcijan, a szczególnie tych, którzy angażują się w życie parafii, jest podjęcie działania, aby tych ludzi na nowo przyprowadzić do wspólnoty Kościoła. Znaleźć sposób jak to zrobić. W jaki sposób zaprosić tych, którzy odsunęli wiarę na dalszy tor, do powrotu. Tymi problemami zajmie się właśnie Forum.

Spotkanie organizuje ekipa księży i świeckich zaangażowanych w duszpasterstwo polskojęzyczne we Francji, we współpracy z Grupą Ewangelizacyjną z Krakowa, która działa przy Zespole Konferencji Episkopatu Polski ds. Nowej Ewangelizacji. Przewodniczącym Zespołu jest J.E. Ks. Bp Grzegorz Ryś.

Spotkanie rozpocznie się Wieczorem Chwały, w piątek 28 kwietnia 2017 roku o godz. 20.00 w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Paryżu. Rozpoczniemy od tego, co najważniejsze – modlitwą i śpiewem do Pana Boga. Kolejnego dnia udamy się do audytorium w Espace Bernanos. Tam, razem z Ks. Biskupem G. Rysiem i jego ekipą, poruszymy problematykę

Forum. Niedzielną (30 kwietnia) Eucharystia dziękczynna o godz. 9.30 zakończy I Forum Duszpastersko – Misyjne.

Ilość osób uczestniczących w konferencjach w audytorium Espace Bernanos jest ograniczona. Natomiast serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych, mających otwarte serce i odrobinę czasu na Msze święte w sobotę o 12.15 i niedzielę o 9.30, na Uwielbienia i Adoracje – w piątek i sobotę od 20.00, które będą miały miejsce w kościele polskim (Concorde).

Jeśli ktokolwiek z Was chciałby zaangażować się wraz z nami w przygotowanie tego niezwykłego spotkania, czy to w wolontariacie, oddając swój czas, czy po prostu upieczenia ciasta, będziemy bardzo wdzięczni. Wszystkich Was prosimy o modlitwę w intencji dobrych, trwałych i Bożych owoców „Forum”, z naszej strony również zapewniamy o modlitwie.

Święty Jan Paweł II powiedział kiedyś: „Każdy mógłby wygodnie chodzić po ulicach miast i podróżować, czyli korzystać z pojazdu. Ale góry są wyzwaniem, prowokują istotę ludzką do wysiłku, do przewyciężania samych siebie. Są zachętą, by wznosić się coraz wyżej. Ku Stwórcy”.

Dla nas, chrześcijan – katolików, którzy dbamy o kontakt z Panem Bogiem, tymi ‘górami’ w obecnym czasie są właśnie nasi bracia i siostry porzucający wspólnotę Kościoła. Czy przejdziesz obok nich obojętnie? Czy może wybierzesz spokojne życie, które nie będzie zważało na tych, którzy pobłądzili? Przewycięż samego siebie i bądź narzędziem w ręku Boga. Każdy wysiłek przez Ciebie podjęty, w celu przybliżenia innych do Pana Boga, także i Ciebie będzie wznosił coraz wyżej, ku Stwórcy.

Można się z nami kontaktować przez adres e-mail: forum-misyjnefr@gmail.com

Katarzyna Szczudło
Łukasz Pawnik
Koordynatorzy projektu

Być dobrym jak chleb

List Pasterski Episkopatu Polski na Niedzielę Miłosierdzia - 23 kwietnia.

Umitowani w Panu Siostry i Bracia!
Obecny rok poświęcony jest osobie św. Brata Alberta, szczególnego patrona i świadka miłosierdzia. Jego życie, a zwłaszcza życiowa dewiza: „być dobrym jak chleb”, stanowi dla nas inspirujący przykład urzeczywistniania w praktyce miłosierdzia. W myśl tegorocznego hasła programu duszpasterskiego „Idźcie i głoscie”, chcemy jeszcze bardziej zaangażować się w apostołat miłosierdzia. Ojciec Święty Franciszek w Liście Misericordia et misera ogłoszonym na zakończenie Roku Świętego, zwraca naszą uwagę na to, że wszyscy doświadczyliśmy Bożego miłosierdzia i podkreśla, że teraz: „Nadszedł czas, aby zrobić miejsce wyobraźni miłosierdzia”. Każdy jest umiłowany przez Boga, więc każdy ma mieć miłosierdzie w sercu, pamięci i działaniu.

W dzisiejszym pierwszym czytaniu (niedziela 23 kwietnia) słyszymy: „uczniowie trwali w nauce apostołów i we wspólnocie, w tamaniu chleba i w modlitwach, a dobra materialne rozdzielali każdemu według potrzeby” (Dz 2,42-45). Tak realizowana pomoc charytatywna „każdemu według potrzeby” przyczynia się do budowania sprawiedliwości społecznej. Chrześcijanie od początku mają świadomość, że działalność charytatywna nie jest celem samym w sobie, ale że ma się ona przyczynić do realizacji najważniejszego celu, którym jest zbawienie wszystkich ludzi.

Chrystusowe wezwanie do miłosierdzia jest nadal aktualne. Radością napętnia fakt, że działalność charytatywną Kościoła w Polsce podejmuje ponad 800 instytucji, które realizują 5000 różnego rodzaju dzieł. Dzięki temu pomoc dociera do ponad 3 milionów potrzebujących. W szczególnie sposób uczestniczy w nich Caritas Polska w łączności z Caritas Diecezjalnymi. Rodzinę Caritas od 26 lat tworzy 5000 Parafialnych Zespołów Caritas, 2700 Szkolnych i Akademickich Kół Caritas, w których służy blisko 100 tysięcy wolontariuszy. Nie można pominąć również nieocenionej roli wszystkich tych, którzy spontanicznie angażują się w pomoc potrzebującym.

Mimo błyskawicznego rozwoju technologicznego, kulturowego, społecznego i cywilizacyjnego bieda w różnej postaci dotyka wiele milionów ludzi. Jedną z nich jest głód, którego doświadcza 800 milionów ludzi na całym świecie. Wciąż spotykamy się z obojętnością na los drugiego człowieka, przede

wszystkim tego będącego daleko, ale i tego obok nas. Jak mówi Papież Franciszek: „Tak wiele jest docierających do nas obrazów, że widzimy cierpienie, ale go nie dotykamy, słyszymy płacz, ale nie pocieszamy płaczących, widzimy pragnienie, ale go nie zaspokajamy” (Rzym, 13 czerwca 2016 r.). Dlatego od ponad ćwierćwiecza Caritas w Polsce wychodzi z licznymi inicjatywami pomocy potrzebującym na różnych płaszczyznach. Pomagamy dzieciom przez Wakacyjną Akcję Caritas, Tornister Peten Uśmiechów i Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom; ubogim poprzez zbiórki żywności Tak, pomagam! i Kromkę Chleba; niepełnosprawnym, chorym i starszym przez Jarmużę Wielkopostną i 1%. Pomagamy także ofiarom konfliktów wojennych w uruchomionym w październiku 2016 roku programie Rodzina Rodzinie. Cieszy fakt, że spieszymy z pomocą nie tylko osobom potrzebującym w Polsce, ale i w najdalszych regionach świata, zwłaszcza ofiarom katastrof, suszy, powodzi i wojen.

Postuga Caritas nie jest jednak zwykłą działalnością charytatywną. To przede wszystkim kształtowanie postaw wrażliwości na los drugiego człowieka i odpowiedzialność na konkretne problemy dzisiejszego świata. Musimy pamiętać, że warunkiem niesienia miłosierdzia jest osobiste doświadczenie Miłosierdzia Bożego i zgoda na Jego działanie w życiu każdego z nas. Jak pisał Papież Benedykt XVI w encyklice Caritas in veritate: „Dyspozycyjność wobec Boga otwiera na dyspozycyjność wobec braci oraz wobec życia”.

Dyspozycyjność wobec Boga to inne imię nowej ewangelizacji. Celem wszystkich współcześnie podejmowanych wysiłków duszpasterskich Kościoła jest otwarcie człowieka na żywą i zbawczą miłość Boga. Bóg chce być obecny ze swoją miłością miłosierną zwłaszcza tam, gdzie ludzie pozbawieni są nie tylko doczesnych perspektyw godziwego życia, ale i wszelkich znaków obecności Boga. Dyspozycyjna obecność wobec bliźnich na marginesach współczesnego świata staje się miarą wiarygodności Kościoła, bo Chrystus utożsamia się z biednymi, ich lękiem i cierpieniem. Papież Franciszek nie tylko to głosi, ale niezwykle mocno pokazuje, zwłaszcza wobec uchodźców, bezdomnych, głodujących, ofiar handlu ludźmi i przemocy.

Wszyscy jesteśmy wstrząśnięci dramatem trwającej od ponad 6 lat wojny w Syrii.

foto: K. Nowosielska

Wskutek tego konfliktu ponad 13 mln ludzi, w tym 6 mln dzieci potrzebuje pomocy humanitarnej. Wśród wielu inicjatyw pomocy pięjącym jest przygotowany i realizowany przez Caritas Polska, wspomniany już program Rodzina Rodzinie, który umożliwia materialne wsparcie konkretnej syryjskiej rodziny. Dzięki zaangażowaniu pojedynczych osób a także całych rodzin, instytucji, wspólnot zakonnych i parafialnych wspieranych jest już ponad 2000 syryjskich rodzin. Każdy z nas ma wciąż możliwość włączenia się do grona pomagających. Niech to szczególne dzieło będzie naszą konkretną odpowiedzią na los rodzin, tak boleśnie dotkniętych dramatem wojny. Już teraz pragniemy podziękować wszystkim, którzy zechcą wesprzeć ofiarą zbieraną dziś do puszek osoby dotknięte wojną w Syrii, szczególnie w zrujnowanym Aleppo.

Dzisiaj, w Niedzielę Miłosierdzia Bożego, w którą przypada też Święto Patronalne Caritas, pragniemy nasze myśli i serca zwrócić do Maryji, Matki Miłosierdzia, aby wypraszała paschalną radość wszystkim zaangażowanym w dzieła charytatywne Kościoła, zwłaszcza wolontariuszom ze Szkolnych i Akademickich Kół oraz Parafialnych Zespołów Caritas a także tym, których modlitwa umacnia postępujących. Niech Maryja wspiera szlachetnych fundatorów i darczyńców, umożliwiających Caritas i wszelkim organizacjom charytatywnym codzienną misję. Niech Jej wstawiennictwo przymnaża apostołów miłosierdzia na wzór św. Brata Alberta. □

Wszystkim Wam, Siostry i Bracia, udzielamy pasterskiego błogostawienia. Pasterze Kościoła w Polsce

Ne manquez pas la rencontre intitulée

rencontre en français

„Chopin rue Saint-Dominique, le concert qui changea sa vie”
avec Piotr Witt, auteur de *Przedpiekle sławy, rzecz o Chopinie et de Kroniki paryskie*,
à l'occasion de la parution de la version audio de son livre sur Chopin

le 27 avril 2017, à 19 heures précises, à l'Hôtel de Monaco - Ambassade de Pologne: Paris - 57, rue Saint-Dominique

Pour assister à la rencontre les personnes intéressées doivent envoyer leur demande à l'adresse suivante : paris.amb.protocol@msz.gov.pl

Przed pierwszą turą

Bogdan Usowicz

Czy we Francji będzie Pierwsza Dama?

Od dwóch kaden, ji prezydenckich Fran, ja ma pewne kłopoty z..., pierwszymi damami” Republiki.

Nicolas Sarkozy rozwiódł się w trakcie swojej kadencji i Cecylia Cyganer była "pierwszą damą" tylko przez 5 miesięcy. Sytuację uratował późniejszy ślub z Carlą Bruni. Poślubienie w lutym 2008 roku znanej piosenkarki i modelki przyniosło jednak tylko oskarżenia prezydenta o... „celebrytyzację” prezydentury i dodatkowych punktów mu raczej nie przyniosło.

Francois Hollande unika statych związków. Z konkubinatu z Segolene Royal ma czwórkę dzieci, ale opuścił swoją towarzyszkę partyjną i życiową w 2007 roku. W wyborach w roku 2012 wszystko wskazywało, że zamiast damy, będzie... „pierwsza konkubina”. W październiku 2010 Hollande ogłosił publicznie, że jest związany z Valérie Trierweiler, dziennikarką polityczną „Paris Match”, z którą spotykał się jeszcze przed rozstaniem z Segolene. Na początku 2013 r. pojawiły się jednak informacje o związku Hollande'a z aktorką Julie Gayet (słynne eskapady z Elisee na skuterze), co doprowadziło do rozstania z Trierweiler. Od tego czasu życie prywatne prezydenta, który starał się dorównać Mitterandowi, ale też innym prezydentom, zostało utajnione, a Francja została pozbawiona jakiegokolwiek „pierwszej damy”.

W 2017 sytuacja może nie ulec zbyt dużej poprawie. Fillon tracił szanse, ale jego pochodząca z Walii żona Penelopa, mogłaby w związku z aferami, nie być zbyt dobrze przyjęta przez ogół. W przypadku wygranej Marine Le Pen, nie tylko nie będzie „pierwszej damy”, ale też nie będzie „pierwszego męża”. Szefowa Frontu Narodowego żyje w konkubinacie z wiceszefem partii Luisem Aliotem, który już oświadczył, że nie zamierza wprowadzać się do Pałacu Elizejskiego. Pozostaje jeszcze żona Emmanuela Macrona, Brigitte Trogneux – Macron.

Jest to związek dość dziwny. Brigitte Trogneaux to była... nauczycielka języka francuskiego obecnego kandydata na prezydenta w szkole średniej. Ma 63 lata, Macron lat 40. Ma też troje dzieci z

poprzedniego małżeństwa i siedmiu wnuków. W 2006 rozwiodła się z Andre Louistem Auriere, a rok później wzięła ślub z obecnym kandydatem na prezydenta. Trogneaux pochodzi z bogatej rodziny cukierników, mającej od pięciu pokoleń sieć sklepów z czekoladą w Amiens i okolicach. Ich działająca od 1872 roku firma szczyty się słynnymi „makaronikami z Amiens” i tym, że podczas okupacji odmówiła obsłużenia gen. Rommla...

Pewną zagadką jest tu duża różnica wieku. Oficjalna wersja mówi o bardzo szczęśliwym pożyciu pary i romansie, który zaczął się od spotkania po latach i wspólnych wypadach do teatru i kina. Mniej oficjalnie, trzeba przypomnieć, że w obecnej kampanii pojawiły się też plotki o homoseksualizmie Macrona i stwarzaniu pozorów dla „podwójnego życia”, czyli związku z Mathieu Galletem, szefem Radio France. „Pierwszego męża” po comingoutcie raczej jednak nie będzie, a pani Brygida z dobrymi manierami wyniesionymi z domu, wykształceniem i ubraniami od Louisa Vittona jakieś zadatki na „pierwszą damę” raczej ma. □

Bogdan Usowicz

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

☺ Piłkarze, po meczu reprezentacji, wrócili do rozgrywek ligowych. W 27 kolejce ekstraklas: Legia Warszawa – Pogoń Szczecin 2:0, Wisła Płock – Cracovia 4:1, Arka Gdynia – Górnik Łęczna 2:4, Wisła Kraków – Lech 0:0, Śląsk Wrocław – Korona Kielce 3:0, Lechia Gdańsk – Zagłębie Lubin 1:0, Jagiellonia Białystok – Bruk-Bet Nieciecza 1:0. Jagiellonia utrzymała pozycję lidera, wyprzedzając o 1 punkt Legię (52 pkt.). Na miejscu 3 i 4 Lech i Lechia (po 48 pkt.). Tabelę zamykają Ruch, Piast, Cracovia i Górnik Łęczna.

☺ Nasi za granicą. Dwie asysty dla Hull City zanotował Grosicki. W Bundeslidze Bayern Monachium pokonał Augsburg 6:0, a 3 gole i 2 asysty padły łupem Lewandowskiego, który ma na koncie 24 bramki i w klasyfikacji strzelców wyprzedził Francuza Modeste z FC Koeln. Anderlecht Bruksela wykupił Teodorczyka z Dynamy Kijów. Piłkarz reprezentacji Polski w tym sezonie strzelił 20 goli w belgijskiej ekstraklasie i też prowadzi w tamtejszej klasyfikacji strzelców. Boruc został wybrany najlepszym piłkarzem marca AFC Bournemouth.

☺ Reprezentacja Polski po zwycięstwie z Czarnogorą 2:1 poprawiła najlepsze swoje osiągnięcie w rankingu FIFA. Biało-Czer-

woni awansowali w nim na 11 miejsce. ☺ Kasperczak został zwolniony z prowadzenia piłkarskiej reprezentacji Tunezji. Polski szkoleniowiec pracował na tym stanowisku od lipca 2015 r. i w Pucharze Afryki doprowadził swój zespół do ćwierćfinału.

☺ Polska reprezentacja U-19 nie zagra w finałach Mistrzostw Europy w Gruzji. Nasi piłkarze przegrali z Portugalią 1:3 w meczu kończącym turniej eliminacyjny i zajęli w nim ostatnie miejsce w grupie.

☺ Broniący tytułu piłkarze ręczni Vive Tauron Kielce w rewanżowym meczu 1/8 finału Ligi Mistrzów przegrali z Montpellier HB 26:28 i odpadli z rywalizacji. Francuski zespół, który wygrał także pierwsze spotkanie, awansował do ćwierćfinałów.

☺ Kubot i Brazylijczyk Melo triumfowali w rywalizacji deblistów tenisowego turnieju ATP Masters 1000 na kortach twardych w Miami. W finale pokonali Amerykanów Nicholasa Monroe i Jacka Socka 7:5, 6:3.

☺ Agnieszka Radwańska w rankingu WTA zajmuje nadal 8 miejsce. W czołówce bez zmian, prowadzi Niemka Kerber, przed Amerykanką Sereną Williams i Czeską Pliskovą.

☺ Hokeiści Comarch Cracovii zostali

mistrzami Polski. W decydującym meczu pokonali GKS Tychy 2:1 i wygrali finałową rywalizację play off 4-3. Cracovia przegrywała już 1-3, a w ostatnim meczu o tytule mistrzowskim zadecydowała dogrywka. Tyszanie toczyli z „Pasami” batalię o złoto po raz szósty i po raz szósty zostali pokonani.

☺ Kowalczyk wygrała 50-kilometrowy maraton narciarski Reistadloppet w Norwegii, czyli bieg z cyklu Visma Ski Classics. Była to czwarta wygrana Kowalczyk w biegach z tego cyklu. Polka awansowała na drugie miejsce w klasyfikacji generalnej Visma Ski Classics 2016/2017.

☺ Łochowska uzyskała w dwuboju 192 kg i zdobyła złoty medal w kat. 53 kg w mistrzostwach Europy w podnoszeniu ciężarów w chorwackim Splicie.

☺ Reprezentująca Polskę para Kaliszek i Spodyriev zajęła w tańcach na lodzie 14 miejsce na mistrzostwach świata w Helsinkach. Daje im to kwalifikację na przyszłoroczne igrzyska olimpijskie.

☺ FIFA przedstawiła proponowany podział miejsc dla poszczególnych konfederacji na mistrzostwa świata od 2026 r. Wg nowego formatu, w turnieju głównym ma zagrać 48 reprezentacji, w tym 16 z Europy. □

ORGANIZOWANA PRZEZ POLSKĄ MISJĘ KATOLICKĄ WE FRANCJI

142 EUROPEJSKA PIELGRZYMKA POLAKÓW DO LOURDES - 24-27 MAJA 2017

INFORMACJE I ZAPISY: - w parafiach polskich; - w biurze Polskiej Misji Katolickiej: 263 bis, rue St-Honoré - 75001 Paris; tel. 01 55 35 32 23; e-mail: pmk.france@gmail.com;

PROGRAM:**Środa – 24 maja:**

- godz. 18³⁰ - Paryż - Msza św. w kościele polskim Wniebowzięcia NMP i błogosławieństwo pielgrzymów; - godz. 20⁰⁰ - Wjazd pielgrzymów z Cour de la Reine (przy placu Concorde).

Czwartek – 25 maja:

- godz. 7³⁰ - Śniadanie w miejscu zamieszkania; - 9³⁰ - Msza św. Międzynarodowa (Basilique St Pie X); - 11¹⁵ - Video o Sanktuarium lub kąpiele i czas wolny; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 15⁰⁰ - 16¹⁵ - Godzina Miłosierdzia i Spowiedź (Chapelle Sts Côme et Damien); - 17⁰⁰ - 8⁰⁰ - Procesja Eucharystyczna (Basilique St. Pie X); - 18³⁰ - 9¹⁵ - Wieczór integracyjny (w Domu PMK Bellevue); - 19¹⁵ - 20¹⁵ - Kolacja w Domu PMK; - 21⁰⁰ - Procesja Maryjna.

Miejsca pobytu pielgrzymów w Lourdes:

Dom PMK „Bellevue” - prowadzony przez Siostry Nazaretanki, gdzie możemy spędzić czas na modlitwie i wypocząć u podnóża Pirenejów.

Hôtel Estival Arriel*** - usytuowany tuż obok Sanktuarium (pokoje o wysokim standardzie, klimatyzacja, wifi itp).

Koszt udziału:

- Dorośli: autokar z Paryża + noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa - 275 €; - Młodzież: autokar z Paryża + noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa - 185 €; - Noclegi z pełnym wyżywieniem + opłata pielgrzymkowa (dla - osób jadących własnym środkiem lokomocji do Lourdes) - 177 €. Wpłaty można dokonywać gotówką, czekiem lub przelewem (czek na: Mission Catholique Polonaise - 263 bis, rue St-Honoré 75001 Paris) z dopiskiem „Pielgrzymka do Lourdes”; przelew na konto: Mission Catholique Polonaise - Crédit Mutuel, IBAN: FR76 1027 8060 3900 0619 5024 194 BIC: CMCIFR2A.

Piątek – 26 maja:

- 7¹⁵ - Śniadanie; 8³⁰ - Msza św. (Basilique Immaculée Conception); - 9¹⁵ - Wjazd do Grot Betharram (dla młodzieży i innych zainteresowanych) lub kąpiele i czas wolny; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 14⁰⁰ - 16⁰⁰ - Śladami św. Bernadety (dla starszych) - ks. S. Wojciechowski; - 14³⁰ - 15⁰⁰ - Koronka do Miłosierdzia Bożego przy ołtarzu polowym w domu PMK (dla młodzieży); - 15³⁰ - 16³⁰ - Konferencja dla młodzieży (Salle Mgr Choquet) - ks. bp W. Lechowicz, konferencja dla dzieci (sala spotkań - hotel Estival Arriel) - ks. B. Łoś; - 17⁰⁰ - 18⁰⁰ - Droga Krzyżowa; - 19⁰⁰ - Kolacja w miejscu zamieszkania; - 21⁰⁰ - Procesja Maryjna.

Sobota – 27 maja:

- 5⁴⁵ - Śniadanie; - 6⁴⁵ - 7³⁰ - Msza

św. w Grocie Objawień; - 7⁴⁵ - Pamiątkowe zdjęcie przed Bazyliką Różańcową; - 9³⁰ - 10⁰⁰ - Konferencja dla starszych (Salle Mgr Choquet) - ks. D. Jankowski; - 9³⁰ - 11³⁰ - Śladami św. Bernadety (dla młodzieży) - ks. S. Wojciechowski; - 12³⁰ - Obiad w miejscu zamieszkania; - 13³⁰ - 14¹⁵ - Czas wolny; - 14¹⁵ - 15⁰⁰ - Koronka do Miłosierdzia Bożego (Eglise Ste Bern. Carmel); - 15⁰⁰ - 15³⁰ - Przejście za ołtarzem w Grocie MB; - 15³⁰ - 16⁰⁰ - Różaniec przy Grocie Objawień (po francusku) - transmisja radiowa i telewizyjna; - 17⁰⁰ - 18⁰⁰ - Procesja Eucharystyczna (Basilique St. Pie X); - 18³⁰ - Kolacja w miejscu zamieszkania; - 19¹⁵ - Poświęcenie dewocjonalistów; - 19³⁰ - Wjazd.

Niedziela – 28 maja:

- 5⁰⁰ - Przyjazd do Paryża.

W 77 rocznicę ludobójstwa katyńskiego

Par yskie Koto Stowarzyszenia Polskich Kombatantów we Francji, wierne przestaniu „Bóg - Honor - Czeczyna”, zaprasza do polskiego kościoła Wniebowzięcia NMP w Paryżu, w poniedziałek 1- maja, na godz. 11.00, na uroczystą Mszę św. i pamiętną jącą masowe mor'dy dokonane wiosną 1940 r., z rozkazu Stalina, na polskich i ficerach - jeńcach wo jennych.

Polscy żołnierze - jeńcy wojenni, zamordowani w Katyniu i innych miejscach kaźni, strzałem w tył głowy, byli więzieni w obozach NKWD w Kozielsku, Ostaszkowie i w Miednoje.

Ich tragiczny los rozpoczął się 17- września 1939 r., kiedy Rosja sowiecka, po wcze-

śniejszym - pakcie niemiecko-rosyjskim (Ribbentrop - Mołotow), napadając na nasz Kraj, dokonała wspólnie z Niemcami IV-rozbioru Polski.

Historycy dokonując szacunku tej zbrodni ludobójstwa podają, że pochłonęła ona prawie 23 tys. ofiar. Ofiary dokonanej na

wiosnę 1940 r. zbrodni były pogrzebane w zbiorowych mogiłach - w Katyniu pod Smoleńskiem, Miednoje koto Tweru i Piati-chatkach na przedmieściu Charkowa. □

*Za Zarząd Kota Paryż SPK
Wiceprezes Stanisław Aloszko*

Wstań. On Cię woła!

W dniach 29–30 marca przy parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu odbyły się, zorganizowane przez stowarzyszenie Pomost–Passerelle, wielkopostne rekolekcje dla osób bezdomnych. Ich hasłem było słowo: „Wstań On Cię woła”, a je prowadził ks. Piotr Wróblewski. Celem tych duchowyczych ćwiczeń było odkrycie własnej godności w Chrystusie.

Podczas tych wielkopostnych dni wychodziłyśmy też poruszających świadectw, dotyczących nawrócenia i wiary. Chcemy się nimi dzisiaj podzielić z Czytelnikami GK.

Pierwszym świadectwem były słowa Sebastian.

„Jak sięgam pamięcią, alkohol był w moim życiu zawsze. Rodzice, znajomi, wszyscy wkolo pili. Dodatkowo ojciec był zawodowym żołnierzem. Moje dzieciństwo nie było więc zbyt kolorowe... Żyłem w ciągłym strachu. Bardzo chętnie jeździłem więc do dziadków, na wieś. Tam było zupełnie inaczej, czułem się bezpieczny, byłem ministrantem i służyłem do Mszy św. Moje dzieciństwo było przeplatane złem i dobrem. Ale na katechezę i do kościoła chodziłem tylko do bierzmowania... Później nie było mi tam jakoś po drodze. Zaczęłem zupełnie inne życie i po wielu perypetiach, wyłądowną na ulicy... Oczywiście wiązało się to z piciem, w czym – wydawało mi się – „jestem dobry”.

W 2008 r. wyjechałem z Polski, ale to nie zastopowało mego pociągu do wysokoprocentowych napojów. Dopiero w Paryżu, ciągle będąc jeszcze na ulicy i dużo pijąc, zacząłem jednak pytać Boga... dlaczego? Na początku były to jednak tylko przebłytny świadomości. Tym niemniej, uparcie to do mnie wracało... Chodziłem, i nadal chodzę, do „socjału” – Samu Social. Właśnie tam poznałem pracownicę Pomost–Passerelle. Rozmawialiśmy..., a byłem wtedy już zupełnie bezsilny, alkohol zaczynał mnie niszczyć, nie dawałem już rady tak codziennie żyć. To od tej osoby dowiedziałem się wówczas o kopii „Catunu Turyńskiego”, która była akurat wystawiona w kościele polskim „na Concorde”. Ona nie wiedziała, że czytałem już o Nim i oglądałem program w telewizji; i postanowiłem pójść.

Podczas Mszy św., oczywiście schowany, aby nikt ze znajomych mnie nie zobaczył, uklęknąłem i prosiłem Pana Boga o Jego pomoc, co było dla mnie niesamowite!

Od tamtego dnia nie piję już alkoholu. Wcześniej taka sytuacja, takie wewnętrzne przeżycie – wydawały mi się zupełną bajką dla grzeszących dzieci, lecz sam, osobiście tego doświadczyłem i przeżyłem to. Dlatego wiem, że moc Boga jest nie do opisanego. Od tamtego dnia moje życie uległo całkowitej zmianie. Regularnie chodzę też na Mszę św., często spowiadam się. Po długim czasie odzyskałem też kontakt z moją rodziną. Czuję się dobrze, ale na początku nie było tak łatwo, bo pokusy były i są nadal silne.

Jednak dzięki Bogu, mogę się im ciągle opierać i z nimi walczyć. Dziękując Panu Bogu za okazaną mi pomoc i łaskę, i proszę o dalszą opiekę”.

Drugim świadectwem podzielił się z nami Tomasz.

„Odkąd pamiętam, alkohol w domu był zawsze. Mama pracowała w browarze i tata też, zanim go zwolnili za pijaństwo.

Kościół... też był, ale najczęściej wtedy, gdy ojciec zrobił w domu jakąś awanturę, pobił mamę lub nas... I potem brat nas do kościoła. Nie lubiłem więc chodzić do kościoła, bo Bóg nam nie pomagał, bo tata bił codziennie i codziennie pił. Czasem, gdy się zdarzyło, że jakiś czas nie pił, to i tak bił!

Ale gdzieś w głębi serca, Pana Boga, którego tak oskarżałem, że nas zostawił, że Go nie ma, kochałem, i wierzyłem – z nadzieją, że pomoc nadejdzie i że w końcu uwolni nas od takiego taty!

Gdy miałem 13 lat, Bóg zabrał nam siostrzyczkę, ukochaną najbardziej ze wszystkich! Winiłem siebie za jej śmierć i mówiłem głośno, że Boga nie ma, bo gdyby był... zabrałby najpierw ojca! Myślałem, że ojciec się zmieni – niestety. Gdy Gosia zmarła, miała 4 latka... I po jej śmierci zacząłem pić alkohol. Przestałem wierzyć i chodzić do kościoła, czego owocem było jeszcze cięższe bicie przez ojca! Gdy tak mnie zbił, to wychodziłem, a raczej uciekałem na podwórko i biłem sam innych. Z wiekiem coraz więcej piłem. Pojawił się też „klej” (wdychałem butapren i rozpuszczalniki) i oczywiście było więcej bicia, rozrób, problemy z policją, sądy, problemy w szkole; dwa razy 6 klasa...

Gdy byłem nieco starszy, poznałem dziewczynę, starszą o dwa lata: – dziecko i cywilny ślub, – wojsko i... rozwód, – więzienie. Cały czas wszystko przez alkohol... Bezpośrednio po ślubie może tak nie nadużywałem alkoholu, chociaż... i tak wciąż piłem.

W 2006 r. przyjechałem z kolegą do Paryża, mówił, że będzie mieszkanie i praca. „Mieszkanie” było... w podziemnym garażu, a pracę trzeba było znaleźć. „Zaadoptowałem się” jednak szybko, bo był alkohol i wszystko mi gdzieś „latało”. Po kilku dniach (teraz wiem, że to dar od Boga) znalazłem pracę... niby „na legalu”, osiem miesięcy demolki. Ale cały czas był alkohol. Potem wyjazd do Belgii, poznałem tam dziewczynę – i drugie dziecko. „Deport”, więzienie i powrót do Paryża w 2009 r. I dalej... pięć lat na ulicy: zebranie, bitki, kradzieże, trochę narkotyków (kokaina, piguły, amfa...), ale

głównie alkohol, a nawet bywało, że i perfumy.

18 grudnia 2014 r. obudziłem się po niedzielnej libacji – i coś mi nie pasowało. Zobaczyłem, że mi z boku coś wystaje. Okazało się, że to wątroba tak mi spuchła. Myślałem, że wybuchnie... Strach – idzie śmierć, już jest po mnie – takie myśli miałem. Mój wygląd mówił to samo – kolor oczu, cały szary – wyglądałem jak wino cebulowe. Trząśnięcie się jak galareta, bałem się, że dostanę zawału, padaczki, że zostanę sam i będzie koniec, i nic, i nikt nie pomoże.

Sięgnąłem samego dna. Dna ostatecznego! Sam – bez ludzi, bez Boga, bez niczego i nikogo... Trzęsący się, zarzygany, zaszczany, śmierdzący, gorzej niż świnia, najgorszy klozard.

I wtedy przypomniałem sobie o Panu Bogu, po 23 latach; nie z wiary, choć może... Nie z miłości do Boga i ludzi, tylko ze strachu, że to koniec, że jestem trupem! I powiedziałem trzy słowa, teraz najważniejsze w moim życiu... Ja, który wyzywałem, wyklinałem, sztydziłem z Boga, nawet figurkę Matki Boskiej rozwaliłem kiedyś siekierą, – więc powiedziałem „Boże, proszę pomóż!”. Nie dla mamy, nie dla dzieci, nie dla kobiety, ani kolegów, ale dla mnie samego – pomóż, Boże, proszę. Bo nie chcę zdychać jak pies! Proszę! I nie wiedząc nawet, że odmawiam różaniec, zacząłem się wtedy modlić! Po 23 latach! „Ojczy nasz” i kilka lub kilkanaście razy: „Zdrowaś Maryjo”.

Nie wiedziałem jeszcze, że Bóg wówczas, zabrał mi chęć sięgania po alkohol, a pół roku później po papierosy.

Dzięki Bogu w Trójcy Jedynemu i dzięki Maryi – nie piję i nie palę! Zmieniło się w moim życiu zupełnie wszystko. Mam normalny kontakt z rodziną, z mamą, siostrami, z braćmi, a przede wszystkim z własnymi dziećmi. Jednego nie widziałem 10 lat, a drugiego 7. Dzwonimy do siebie, często rozmawiamy. Mam teraz pracę, mieszkanie, jestem trzeźwy już od 2 lat, a to dzięki Bogu i ludziom, których On postawił na mojej drodze. Dzięki księżom, siostram zakonnym i Pomostowi–Passerelle. Dzięki ludziom, którzy tam pracują i pomagają innym, wspierają, organizują różne wyjazdy (m.in. byłem w Lourdes, a nawet na meczu Polska– Niemcy). Dużo dają mi spotkania i tematy, które czasami sami wymyślamy. Zawsze mogę na nie liczyć, kiedy trzeba było gdzieś iść, a człowiek nie zna przecież języka francuskiego. To te Panie, słyż z mną i tłumaczyły różne sprawy: urzędowe, zdrowotne, wszędzie tam, gdzie potrzebowałem od nich jakiegokolwiek pomocy. Za to serdecznie dziękuję: księżom, siostram, Pomostowi i oczywiście chłopakom i dziewczynom, którzy tak jak ja, przychodzą na spotkania do Pomostu i wspierają się nawzajem. Dziękuję przede wszystkim Bogu i Matce Najświętszej. □

„Podziemna Armia powraca”

Wypiewana lek, ja patriotyzmu dla francuskiej Polonii.

Z inicjatywy Klubu „Gazety Polskiej” i Stowarzyszenia Polskich Kombatantów we Francji – Koto Paryż, w niedzielę 25 marca został zorganizowany w Ambasadzie Polskiej w Paryżu koncert charytatywny Leszka Czajkowskiego i Pawła Piekarczyka.

Wydarzenie połączono ze sprzedażą „Cegielek” na budowę Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Warszawie, które powstanie w byłym więzieniu przy ul. Rakowieckiej. Za dwa lata staną tam ekspozycje i ekspozycja poświęcona żołnierzom powojennego podziemia antykomunistycznego.

Zgromadzonych gości powitał, jako gospodarz, Ambasador charge d'affaires Dariusz Wiśniewski, a w imieniu organizatorów – przewodnicząca paryskiego Klubu „GP” Paryż – Mirosława Woroniecka. Postacie muzyków – L. Czaj-

kowskiego i P. Piekarczyka – przybliżył Redaktor Naczelny „Gazety Polskiej” – Tomasz Sakiewicz.

W ramach promocji młodych talentów wystąpiła Emilie Aridon – Kociotek, pianistka zespołu „Respiro tango”, która wykonała dwa utwory fortepianowe argentyńskiego kompozytora Gustavo Beytelmann’a.

Koncert zgromadził ok dwieście pięćdziesiąt osób, w tym rodziny przybyłe z dalszych regionów Francji. Szczególnie cieszyła obecność wielu młodych ludzi, m.in. grupy harcerzy.

Na koncert bardów – L. Czajkowskiego i P. Piekarczyka „Podziemna Armia powraca”, złożyły się m.in. takie pieśni jak: „Zmiana okupacji”, „Rozmowa z katem”, „Pamięć”, „Dziś do Ciebie, jutro też...”.

Doskonałe współbrzmienie dwóch

gitar i dwóch głosów, poruszające słowa utworów, gawędy obu artystów między utworami, głęboki głos Piekarczyka – wszystko to sprawiło, że byliśmy świadkami pięknego, patriotycznego wydarzenia, które u niejednego słuchacza wywołało zadumę i wzruszenie. Dość powiedzieć, że wykonawców uhonorowano owacją na stojąco a o bisy prosił sam ambasador.

Do tej niezwykłej muzyki, słów pieśni niosących ból, żal, często złość, ale też ogromną siłę, którą daje niezłomna postawa niezłomnych bohaterów Polski – trzeba koniecznie dodać, wielkie, czarno-białe zdjęcia Żołnierzy Wyklętych, które stanowiły dekorację sceny. W ten niezwykły sposób Oni byli tam z nami, także Ona – Inka, uśmiechnięta, piękna, młoda dziewczyna, która z pewnością cieszy się teraz ciepłem Domu Pana.

Po koncercie, głos zabral jeden z przybyłych gości – Wicerektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji, ks. dr Krystian Gawron. Wspominał on postać „wyklę-

Rekolekcje dla dzieci w Aulnay sous Bois

Od piątku 24 do niedzieli 26 marca trwały w naszej wspólnotce parafialnej rekolekcje wielkopostne dla dzieci. Wygłosił je ksiądz Karol Rogasik TChr, duszpasterz Polonii angielskiej z Manchesteru.

W piątkowy wieczór, po nabożeństwie Drogi Krzyżowej, dzieci wraz ze swymi rodzicami, w czasie Mszy świętej, wysłuchały specjalnej nauki rekolekcyjnej, opartej na symbolu przymierza, jakie Bóg zawarł ze swoim narodem wybranym, czyli na tablicach z Dziesięcioma Przykazaniem.

Ks. Karol przyrównał Dekalog do GPS-a (samochodowej

nawigacji satelitarnej), który wskazuje właściwą drogę kierowcom. Dekalog jest specyficzną... nawigacją, kierującą nas drogą Zbawienia. Niestety często zbaczamy z tej drogi z powodu grzechów, które popełniamy. Konfesjonał jest też jakby „kościelną łaźnią”, w której możliwe jest oczyszczenie z grzechów i powrót na właściwą drogę.

W sobotę dzieci i rodzice uczestniczyli w Drodze Krzyżowej

tego kapelana”, ks. Władysława Gurgacza, któremu L. Czajkowski i P. Piekarczyk poświęcili odrębną pieśń „Ostatnie słowo księdza Gurgacza”. Kończąc, ks. Prątnak zaintonował „Apel Jasnogórski” i słowa: „Maryjo, Królowo Polski... Jestem przy Tobie, pamiętam o Tobie i czuję na każdy czas...” – wybrzmiały śpiewem kilkuset zgromadzonych osób na tym „kawałku” Rzeczypospolitej, jaką jest nasza Ambasada.

Koncert zakończyła wspólna sesja zdjęciowa, można też było nabyć płyty Czajkowskiego i Piekarczyka, i zdobyć autografy muzyków.

Finalem tego znakomitego wieczoru był bufet z przekąskami i przystawkami, a także lampka wina, na którą zaprosił nas Ambasador.

Przeście, które wyniosła z koncertu moja dwudziestoletnia córka brzmiąco:

– warto wiedzieć o Nich więcej, warto czytać, trzeba o Nich pamiętać i powtarzać sobie słowa jednej z pieśni, które mi utkwiły szczególnie w pamięci:

*„Naród, co wolnym chce być
musi o wolność się bić!
Robić powstania, zdrajców przeganiać!
Inaczej nie znaczy nic.”*

Anita Zaplatka
zajęcia: J. Gulczyński Art&Cinéma

na terenie ogrodu prowincji księży Chrystusowców. Każde dziecko przyniosło ze sobą z domu krzyż. W swej nauce ks. Karol podkreślił rolę Marij w życiu Jezusa oraz naszym.

Podczas niedzielnej Mszy św. kończącej rekolekcje, ojciec rekolekcyjny za pomocą „pomocy naukowych”: serca wykonanego z drewna, gwoździ i młotka, pokazał dzieciom – w sposób obrazowy – szkody, jakie grzechy powodują w ludzkim sercu. Po usunięciu z niego gwoździ, symbolizujących grzechy, pozostają w nim jednak jeszcze dziury. Jedynym sposobem na „załatwienie” tych otworów jest spełnienie wszystkich warunków dobrej spowiedzi, a w szczególności szczerą obietnicę poprawy i zadośćuczynienia za wyrządzone zło.

Na zakończenie Liturgii, dzieci otrzymały specjalne błogosławieństwo, udzielone przez kapłanów znakiem krzyża na czole.

Podczas ofiarowania i dziękczynienia dwie młode parafianki akompaniowały tym wydarzeniem liturgicznym piękną grą na skrzypcach.

Po zakończonej Eucharystii parafianie mieli jeszcze okazję porozmawiać z księdzem Karolem przy tradycyjnej niedzielnej kawie. Dorośli parafianie przeżywali swoje rekolekcje w dniach 1 – 4 kwietnia, które głosił ksiądz prof. Paweł Bortkiewicz z Poznania.

Czesław Noster

Śladami Świętego Pawła Apostoła Pielgrzymka do Grecji

Środa 31 maja - czwartek 8 czerwca 2017

Podczas Mszy świętej słuchamy listów św. Pawła, który - właśnie w Grecji - przyjął do Kościoła pierwszego Europejczyka.

Idąc jego śladami, chcemy przyswoić sobie jego orędzie i odnowić znajomość kolebki naszej cywilizacji.

Polska Misja Katolicka zaprasza na pielgrzymkę: «Śladami Świętego Pawła».

Zacniemy od Tessaloniki, by przez Filippi dotrzeć do Aten, Koryntu i Patras, gdzie znajdują się relikwie św. Andrzeja, brata św. Piotra. Zwiedzimy Delfy, Akropol i Maraton.

Optymalną datą okazał się początek czerwca!

Czasu jest mało, stąd prośba by zgłaszać się szybko, bo chodzi

o tanie przeloty. Lot «Transavia» 31- maja z Paris-Orly o 13⁴⁵; powrót do Paryża (Orly) w 8- czerwca o 17²⁵.

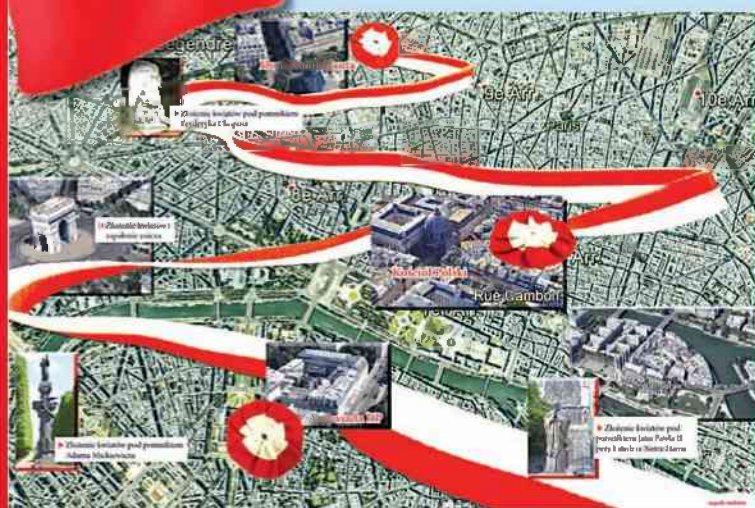
Koszt pielgrzymki: 930€ z przelotem. Ta kwota pokrywa: transfery, hotele, 3 posiłki dziennie, wstępy i opłatę polskiego przewodnika. Liczba zarezerwowanych dotąd miejsc jest ograniczona. Wpisowe wynosi 450€. Z ww. względów termin zgłaszania do 15 kwietnia 2017! Przy zgłoszeniu należy podać: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz uiścić wpisowe: 450€ gotówką, przelewem lub czekiem (wystawionym na: «Aumônerie Polonaise» CCP 2334369 N Paris, z dopiskiem na odwrocie: «Pielgrzymka do Grecji».

Stronę organizacyjną, duchową i biblijną zapewnia ks. prał. Krystian Gawron, wicerektor PMK.

Kontakt: Ks. dr Krystian Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-lers-Moulineaux. Tel. 01 46 45 79 79; 06 27 96 36 40, e-mail.: sempol.paris@gmail.com

ŚWIĘTO POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ, DZIEŃ FLAGI RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Obchody w Paryżu

- 17.30 złożenie kwiatów pod Łuką Triumfalnym
- 10.00 - 14.00 złożenie kwiatów pod pomnikami: Jana Pawła II, Adama Mickiewicza, Fryderyka Chopina
- 16.00 Dni Komandosi, 30 rue Legendre
- Uroczyste otwarcie obchodów, koncert, kolacja

7 maja 2017

- 11.00 - Msza św. w kościele polskim Wniebowzięcia NMP (a udziałem artystów)
- 13.00 przemarsz kowowodem pod flagą Solidarności na Plac Inwalidów
- 14.30 koncert w Ambasadzie RP w Paryżu

Liczba uczestników ograniczona, niezbędna jest rezerwacja do 25 kwietnia br. Szczegółowe informacje tel. 06 12 19 29 13, email: stowarzyszenieparyz@hotmail.fr

Organizatorem obchodów jest Stowarzyszenie Obwodów Kraj. ze wsparciem Ambasady RP w Paryżu, Instytutu Polskiego, Polskiej Misji Katolickiej, Federacji Polonii Francuskiej, Państwa i obywateli okolicy, Miasteczka Senatu a patronat honorowy TV POLONIA i Głos Katolicki.

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI i DOROSŁYCH Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66
45, rue du Caire - 75002 Paris
Akceptuję CMU AME

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.
Edyta - T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

- TŁUMACZENIA -

Stanisław Bocianowski - dr Prawa
- Tłumacz Przysięgi przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Masz problem z piciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),
75014 Paris, M° Saint-Jacques.

Rozliczenia księgowo. 06 62 90 02 39

USŁUGI HYDRAULICZNE
Tel. 07 51 58 46 26

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „ustugi” - do 10 słów: - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („ustugi” - 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od **2200 € TTC**

Tel. **02 31 85 23 66** – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. **02 31 78 25 93** – mówimy po francusku
Fax **02 31 34 98 93** | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

1209p58

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy **CMU, AME**
Stawki wg cennika **Sécurité Sociale**,
Stosujemy zasadę **Tiers payant**
(karta vitale).

01.41.13.45.05
boulogne@dentylis.fr

Współpracujemy z większością **mutuelles**.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

Mówimy po polsku

1238p71

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD

Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)
do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

Luxsus - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI -
OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.

TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

1189p52

**POMOC PRAWNA
i Administracyjna we Francji**

Pomoc w uzyskaniu zasiłków z CAF,
ubezpieczenia zdrowotnego, od bezrobocia,
mieszkania socjalnego. tel. **+33 7 78 54 19 31**

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,
- przeprowadzki.

Tel. 06 98 58 86 36

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

**DÉMÉNAGEMENT -
TRANSPORT - AUTOLAWETA
PRZEPROWADZKI, -
WYWÓZ GRUZU**

Tel. 06 30 40 49 49

131Lp87

1225p83

766p56

1279p77

SAMI SWOI**Polskie sklepy spożywcze!!!**

**NISKIE CENY, WYSOKA JAKOŚĆ, SZEROKI WYBÓR ART. SPOŻYWCZYCH,
ALKOHOLE, NABIAŁ, WĘDLINY, NAPOJE, POLSKA PRASA**

ZAPRASZAMY:**NOWY SKLEP!!**

**93600 AULNAY SOUS BOIS
23, AV ANATOLE FRANCE**

WTO-SOB: 10.30 - 19.30;

NIEDZ. 10.00 - 14.00

TEL. 01 72 51 62 00

- RER B - AULNAY SOUS BOIS

94200 IVRY SUR SEINE

44, RUE LENINE

PON-SOB: 10.00 - 20.00

TEL. 01 70 25 46 62

- METRO 7 - MAIRIE D'IVRY

- RER C - IVRY SUR SEINE

- BUS 125 - PRZYSTANEK MOLIERE

e-mail: sami.swoi@onet.pl

Prosto z Polski!

1141p68

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą
(*Hebdomadaire de l'emigration polonaise*)

N° 15 (2675): 16-23. 04. 2017

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (*La Mission Catholique Polonaise en France*) – tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkcat@club-internet.fr, vkcat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (*soumis à l'impression*): 5.4.2017

Inf. o prenumeracie na str. 3

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

17 – 30 kwietnia 2017

PONIEDZIAŁEK 17 KWIETNIA

8⁴⁵ Panna z mokrą głową – film 10³⁵ Sportowiec mimo woli – komedia 12⁰⁰ Regina Coeli 12²⁰ Barwy szczęścia – serial 12⁵⁵ Blondynka – serial 13⁵⁰ Koncert 14⁵⁰ Zagubiony diament – dok. 15⁵⁵ Koncert 16⁵⁰ Oczy w oczy 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19³⁰ Baw się słowami 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Mała wielka miłość – film 22⁵⁵ Koncert 24⁰⁰ Koncert 1⁵⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 18 KWIETNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Oczy w oczy 11³⁵ Zagubiony diament – dok. 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Sprawiedliwi – serial 14¹⁵ Felieton 14³⁰ Dok. 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Smaki polskie 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ W Krainie Baśni 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Felieton 17⁵⁵ Niedziela z 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Flesz historii 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰

Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23¹⁵ Dok. 23⁴⁵ Magazyn 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ W Krainie Baśni 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 19 KWIETNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Ogniem i mieczem(2) – serial 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Turystyczna jazda 15⁵⁵ Reportaż 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ Moliki książ-

TRWAM PROGRAM

17 – 23 kwietnia 2017

PONIEDZIAŁEK 17 KWIETNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Teatr 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Regina Coeli 12³⁰ Film 14¹⁵ Dok. 15⁴⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Koncert życzeń 16⁵⁰ Tydzień z Ziemi Św. 17¹⁰ Św. na każdy dzień 17¹⁵ Reportaż 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film

WTOREK 18 KWIETNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Słowo Życia 8²⁰ Koncert życzeń 9¹⁰ Papież Polak do Rodaków 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Reportaż 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dok. 13²⁰ Dok. 14⁰⁰ Film 15⁰⁰ Dok. 15⁴⁰ Reportaż 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Aktualności WSKSiM 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

ŚRODA 19 KWIETNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Reportaż 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audycja Generalna 11⁰⁰ Przyroda i ludzie 11²⁵ Felieton 11³⁵ Poradnik szczęśliwego małżeństwa 11⁵⁰ Dok. 12⁰⁰ Regina Coeli

12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 14⁰⁵ Film 15⁴⁰ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dok. 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

CZWARTEK 20 KWIETNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Program edukacyjny 11⁵⁰ Dok. 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dok. 14⁰⁰ Film 15²⁵ Dok. 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁵ Reportaż 17⁰⁵ Przegląd Źródła 17¹⁰ Dok. 17²⁵ Przegląd Niedzieli 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

PIĄTEK 21 KWIETNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Wywiad 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Dok. 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ 7 sakrament 16³⁵ Dok. 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli

18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

SOBOTA 22 KWIETNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Uniwersytet Biblijny 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski pkt. widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Regina Coeli 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Reportaż 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Dok. 14⁰⁰ Film 14⁴⁵ Dok. 15²⁵ Program edukacyjny 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

NIEDZIELA 23 KWIETNIA

8⁰⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Felieton 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Msza Św. 10³⁰ Przegląd Niedzieli 10³⁵ Dok. 11²⁵ Młodzi Światu 11³⁵ Reportaż 12⁰⁰ Regina Coeli 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Papież Polak do Rodaków 14¹⁰ Koncert 14⁵⁰ Św. na każdy dzień 14⁵⁵ Łągiwniki 15²⁰ Dok. 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Regina Coeli 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

(Program TV Trwam od poniedziałku 24 kwietnia do niedzieli 30 kwietnia 2017 r. ma podobną ramówkę programową)

kowe 17⁰⁵ Mój zwierzyniec 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kwartet 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Artyści – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23¹⁵ Chtopak i dziewczyna – dok. 0¹⁰ Studio Wschód 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ ABC wszystko wie 1²⁵ Mój zwierzyniec 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 20 KWIETNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Ogniem i mieczem – serial 14²⁵ Duch w dom – serial 15¹⁵ Reportaż 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Wilnoteka 15⁵⁵ Jak to działa 16³⁰ Kopciuszek – serial 17⁰⁰ Reportaż 17¹⁰ Film 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl 18²⁰ Podróże z historią 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn z Wysp 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Komisja morderstw – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23¹⁰ Magazyn 23⁴⁰ Warto rozmawiać 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁰ Felieton 1²⁰ Reportaż 1³⁰ Film 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 21 KWIETNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ Ogniem i mieczem – serial 14²⁵ Defekt – serial 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Warto rozmawiać 16⁴⁵ Baw się słowami 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Racja stanu 18²⁵ Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23²⁰ Rozrywka 0²⁵ Racja stanu 0⁵⁵ Turystyczna jazda 1¹⁰ Domisie 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 22 KWIETNIA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Polonia 24 11⁰⁵ Rozmowa Polonii 11²⁰ Halo Polonia 12¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 14⁰⁵ O! Polskie Przeboje 15⁰⁰ Okrasa łamie przepisy 15³⁰ Reportaż 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁵ Rozrywka 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Sprawiedliwi – serial 21⁴⁵ Wenecja – dramat 23⁴⁵ Pegaz 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0³⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 23 KWIETNIA

7⁵⁵ Dok. 8²⁵ Magazyn z Wysp 8⁴⁵ Wolny Ekran 9⁰⁵ Ziarno 9³⁵ Baw się słowami(2) 10⁰⁰ Msza Św. połowa przy Bazylice Prymasowskiej Gniezno 12³⁵ Tajemnica Sagali(2) –

serial 13³⁰ Rozrywka 14²⁰ Turystyczna jazda 14⁴⁰ Doktor Murek – dramat 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Baw się słowami 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Blondynka – serial 21⁴⁵ Kocham Cię Polsko! 23¹⁰ Koncert 23⁵⁵ Zakochaj się w Polsce 0³⁰ M jak miłość – serial 1²⁰ Baw się słowami (2) 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PONIEDZIAŁEK 24 KWIETNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁰ Dwie Joasie – komedia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Blondynka – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Reportaż 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Medycyna i Ty 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ Supertkowe ABC 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Kratka – film 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23¹⁵ Dok. 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ Supertkowe ABC 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 25 KWIETNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Sprawiedliwi – serial 14¹⁰ Felieton 14²⁰ Dok. 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Smaki polskie 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ W Krainie Baśni 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Felieton 17⁵⁵ Niedziela z 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Reportaż 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23¹⁵ Reportaż 23⁴⁵ Magazyn 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ W Krainie Baśni 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 26 KWIETNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Kratka – film 14²⁵ Dokument 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Turystyczna jazda 15⁵⁵ Reportaż 16³⁰ Kopciuszek – serial 16⁵⁵ Moliki książkowe 17⁰⁵ Mój zwierzyniec 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kowalski i Schmidt 18²⁵ Studio Wschód 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Artyści – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23¹⁵ Dokument 0¹⁰ Studio Wschód 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁵ ABC wszystko wie 1²⁵ Mój zwierzyniec 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 27 KWIETNIA

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama

11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Duch w dom – serial 15¹⁵ Reportaż 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Wilnoteka 15⁵⁵ Jak to działa 16³⁰ Kopciuszek – serial 17⁰⁰ Reportaż 17¹⁰ Film 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl 18²⁰ Dok. 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Magazyn z Ameryki 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Komisja morderstw – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23¹⁰ Magazyn 23⁴⁰ Warto rozmawiać 0⁴⁵ Kopciuszek – serial 1¹⁰ Felieton 1²⁰ Reportaż 1³⁰ Film 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 28 KWIETNIA

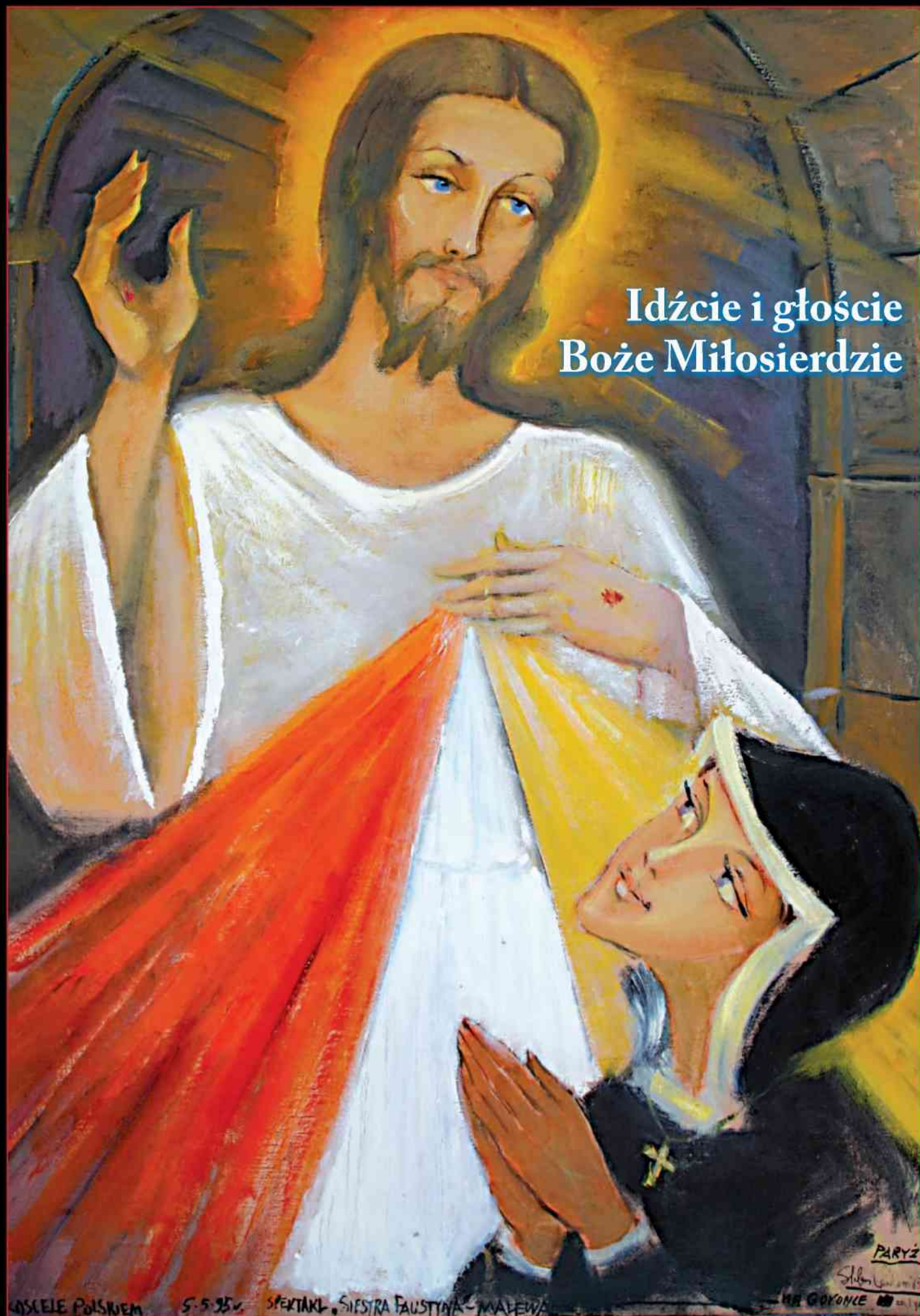
8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Panorama 11⁰⁵ Polonia 24 11²⁵ Rozmowa Polonii 11⁴⁰ Halo Polonia 12²⁵ Felieton 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Defekt – serial 15²⁵ Wiadomości 15⁴⁰ Warto rozmawiać 16⁴⁵ Baw się słowami 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Racja stanu 18²⁵ Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22¹⁰ Rozmowa Polonii 22²⁵ Halo Polonia 23²⁰ Przybliżenie 0²⁵ Racja stanu 0⁵⁵ Turystyczna jazda 1¹⁰ Domisie 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 29 KWIETNIA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁵ Polonia 24 11⁰⁵ Rozmowa Polonii 11²⁰ Halo Polonia 12¹⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁰⁵ Na dobre i na złe – serial 14⁰⁵ O! Polskie Przeboje 15⁰⁰ Okrasa łamie przepisy 15³⁰ Reportaż 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁵ Rozrywka 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Sprawiedliwi – serial 21⁴⁵ Obce ciało – film 23⁴⁵ Rozrywka 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0³⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 30 KWIETNIA

8⁰⁰ Reportaż 8³⁵ Magazyn z Ameryki 8⁵⁵ Wolny Ekran 9¹⁰ Felieton 9²⁰ Ziarno 9⁵⁰ Baw się słowami(2) 10¹⁵ Rozrywka 10⁵⁰ Tajemnica Sagali(2) – serial 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Regina Coeli 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza Św. – kościół Miłosierdzia Bożego Szczecin 14²⁰ Turystyczna jazda 14⁴⁰ Fredek uszczęśliwia świat – komedia 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Baw się słowami 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości – Sport – Pogoda 20⁵⁰ Blondynka – serial 21⁴⁵ Rozrywka 23²⁰ Opole 2014 23⁵⁵ Zakochaj się w Polsce 0²⁰ Felieton 0³⁰ M jak miłość – serial 1²⁰ Baw się słowami(2) 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Idźcie i głoscie
Boże Miłosierdzie

KOSCELE POLSKIM

5.5.95

SPERTAKL. SIOSTRA FAUSTYNA - MALEWA

PARYŻ
S. Centomirski
MR GOSKONIE